

ZAKON

O ORGANIZACIJI ORGANA UPRAVE U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim Zakonom uređuje se organizacija i način funkcioniranja organa državne uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) koja obuhvata: položaj, ulogu, ustrojstvo, ovlaštenja i obaveze u obavljanju upravnih, stručnih i drugih poslova, međusobne odnose organa uprave i odnos organa uprave prema građanima, organima izvršne i zakonodavne vlasti, ombudsmenima, privrednim društvima i drugim pravnim licima (u daljnjem tekstu: pravno lice), kao i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad organa državne uprave na svim nivoima vlasti u Federaciji.

Član 2.

Organi državne uprave Federacije, kantona, grada i općina (u daljnjem tekstu: organi uprave) osnivaju se za obavljanje upravnih, stručnih i drugih poslova koji se zakonom i drugim propisima stavljaju u njihovu nadležnost.

Određene upravne poslove mogu obavljati i pravna lica kada im je zakonom, odnosno odlukom općinskog i gradskog vijeća povjereno vršenje javnih ovlaštenja na način predviđen ovim Zakonom.

Član 3.

Organi uprave dužni su u svom radu osigurati efikasno i potpuno ostvarivanje svih prava i sloboda građana koja su predviđena u Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustav Federacije) i u aktima navedenim u Aneksu Ustava Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Aneks).

Organi uprave dužni su u poslovima iz svoje nadležnosti saradivati sa svim međunarodnim posmatračkim tijelima za ljudska prava koja su osnovana za Bosnu i Hercegovinu i Federaciju, kao i sa nadzornim organima koji su osnovani na osnovu međunarodnih dokumenata navedenih u Aneksu.

Član 4.

Rad organa uprave zasniva se na: načelu zakonitosti, transparentnosti, javnosti, odgovornosti, efikasnosti, ekonomičnosti, profesionalnoj nepristrasnosti i političkoj nezavisnosti, ukoliko za određene izuzetne situacije za neke od ovih načela zakonom nije drugačije određeno.

Organi uprave poslove uprave iz svoje nadležnosti obavljaju samostalno u granicama ovlaštenja utvrđenih u ustavu, zakonu i drugim propisima.

Član 5.

Nadležnost federalnih i kantonalnih organa uprave i upravnih organizacija utvrđuje se zakonom kojim se uređuje određena upravna oblast, a nadležnost općinskih i gradskih organa uprave utvrđuje se odlukama općinskog, odnosno gradskog vijeća kojima se uređuju poslovi lokalne samouprave općine, odnosno grada.

Kantonalni, općinski i gradski organi nadležni su da obavljaju i upravne i stručne poslove koji se federalnim, odnosno kantonalnim zakonom delegiraju ili prenesu na kanton, općinu, odnosno grad.

Član 6.

U organima uprave u ravnopravnoj upotrebi kao službeni jezici su: bosanski jezik, hrvatski jezik i srpski jezik.

U postupcima pred organima uprave građani se mogu služiti i drugim jezikom ukoliko ne poznaju ni jedan od službenih jezika iz stava 1. ovog člana, pri čemu se osigurava prevodilac.

Službena pisma u organima uprave su latinica i ćirilica.

Član 7.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije) vrši koordinaciju, usklađivanje i usmjeravanje rada federalnih organa uprave i upravnih organizacija, kao i nadzor nad njihovim radom u skladu sa Ustavom Federacije i federalnim zakonom.

Ovlaštenja iz stava 1. ovog člana za kantonalne organe uprave i upravne organizacije vrši vlada kantona, dok ta ovlaštenja za općinske, odnosno gradske organe uprave i upravne organizacije vrši općinski načelnik, odnosno gradonačelnik.

Član 8.

Kontrola zakonitosti upravnih i drugih akata koja donose organi uprave vrši se putem upravnog nadzora koji se ostvaruje na način predviđen ovim Zakonom.

Član 9.

Zakonitost konačnih upravnih akata (rješenja) koja donose organi uprave rješavajući upravne stvari u upravnom postupku štiti se u upravnom sporu kod nadležnog suda ako zakonom nije drugačije određeno.

II. POSLOVI ORGANA UPRAVE

1. Zajednička odredba

Član 10.

Organi uprave, iz okvira svoje nadležnosti, obavljaju sljedeće upravne i stručne poslove:

- 1) izvršavaju zakone i druge propise;
- 2) vrše upravni nadzor nad provedbom zakona i drugih propisa;
- 3) donose podzakonske propise za provedbu zakona i drugih propisa;
- 4) pripremaju propise i daju preporuke iz oblasti zakonodavstva;
- 5) daju odgovore na pitanja organa zakonodavne i izvršne vlasti i pravnih i fizičkih lica koja se odnose na njihovu nadležnost;
- 6) prate stanje u oblastima za koje su osnovani i odgovaraju za stanje u tim oblastima;
- 7) obavljaju i druge upravne i stručne poslove određene zakonom i drugim propisima.

Poslovi iz stava 1. ovog člana obavljaju se na način utvrđen u odredbama čl. od 11. do 25. ovog Zakona.

2. Izvršavanje zakona i drugih propisa

Član 11.

Izvršavanje zakona i drugih propisa organi uprave ostvaruju putem rješavanja upravnih stvari u upravnom postupku i obavljanjem stručnih poslova na način predviđen zakonom i drugim propisima kojima je regulirana određena upravna oblast.

Član 12.

Federalni organi uprave neposredno izvršavaju federalne zakone i druge federalne propise i osiguravaju izvršavanje federalnih zakona i drugih federalnih propisa kojima su određeni poslovi iz oblasti uprave tim propisima preneseni na vršenje kantonalnim, gradskim i općinskim organima uprave.

Federalni organi uprave neposredno izvršavaju i zakone i druge propise Bosne i Hercegovine kojima su određeni poslovi iz oblasti uprave tim propisima preneseni na vršenje Federaciji i osiguravaju izvršavanje tih propisa kojima su određeni upravni poslovi povjereni na vršenje kantonalnim, ili gradskim, ili općinskim organima uprave na teritoriji Federacije.

Član 13.

Kantonalni organi uprave neposredno izvršavaju kantonalne zakone i druge kantonalne propise, kao i upravne poslove koji se federalnim zakonom ili drugim federalnim propisom, kao i zakonom i drugim propisom Bosne i Hercegovine povjere na vršenje kantonalnim organima uprave i osiguravaju izvršavanje kantonalnih zakona i drugih kantonalnih propisa kojima su određeni upravni poslovi preneseni na vršenje općinskim, ili gradskim organima uprave na području kantona.

Član 14.

Općinski, odnosno gradski organi uprave neposredno izvršavaju propise koje donosi općinsko, odnosno gradsko vijeće iz oblasti lokalne samouprave općine, odnosno grada, kao i upravne poslove koji se federalnim, odnosno kantonalnim zakonima i drugim propisima i propisima Bosne i Hercegovine prenesu ili delegiraju na vršenje općinskim, ili gradskim organima uprave.

3. Vršenje upravnog nadzora nad provedbom zakona i drugih propisa

Član 15.

Organi uprave upravni nadzor ostvaruju tako što vrše nadzor nad provedbom zakona i drugih propisa, kao i zakonito postupanje organa uprave i pravnih lica sa javnim ovlaštenjima u obavljanju poslova iz njihove nadležnosti.

Upravni nadzor iz stava 1. ovog člana obuhvata:

- 1) nadzor nad zakonitošću upravnih i drugih akata koja donose organi uprave kojima se rješava u upravnim stvarima u upravnom postupku;
- 2) nadzor nad zakonitošću upravnih i drugih akata koja donose pravna lica sa javnim ovlaštenjima;
- 3) inspekcijски nadzor.

Član 16.

Nadzor nad zakonitošću upravnih i drugih akata koja donose organi uprave kojima se rješava o upravnim stvarima u upravnom postupku vrši se putem rješavanja u drugostepenom upravnom postupku, u skladu sa ovlaštenjima koja prema zakonu ima drugostepeni organ kada rješava u tom postupku.

Član 17.

Nadzor nad zakonitošću upravnih i drugih akata koja donose pravna lica sa javnim ovlaštenjima organi uprave vrše u odnosu na rješavanje o pravima i obavezama građana i pravnih lica koja su zakonom ili odlukom gradskog,

odnosno općinskog vijeća, u skladu sa zakonom, prenesena da o njima odlučuju pravna lica sa javnim ovlaštenjima.

Član 18.

Inspeksijski nadzor organi uprave, odnosno posebne uprave za inspekcije vrše tako što ostvaruju neposredan uvid u zakonitost rada, poslovanja i postupanja pravnih lica i građana u pogledu pridržavanja zakona i drugih propisa, te preduzimaju upravne i druge mjere za koje su ovlašteni zakonom, odnosno propisom gradskog, ili općinskog vijeća, kao i kontrolu zakonitog postupanja organa uprave u obavljanju upravnih poslova iz njihove nadležnosti.

Inspeksijski nadzor vrše inspekcije organa uprave, kao i inspekcije koje su posebnim zakonom organizirane u okviru posebnih uprava za inspekcije.

4. Donošenje podzakonskih propisa

Član 19.

Organi uprave donose podzakonske propise predviđene ovim Zakonom kada su na to zakonom izričito ovlašteni.

5. Pripremanje propisa i davanje preporuka iz oblasti zakonodavstva

Član 20.

Organi uprave dužni su da u poslovima iz svoje nadležnosti pripremaju zakone i druge propise kada o tome odluči organ zakonodavne ili izvršne vlasti, odnosno kada samostalno ocijene da je potrebno donijeti zakon ili drugi propis, ili treba izvršiti izmjene i dopune zakona ili drugog propisa iz oblasti za koju su nadležni.

Organi uprave imaju obavezu dati preporuku organu zakonodavne ili izvršne vlasti da je potrebno donijeti zakon ili drugi propis u određenoj upravnoj oblasti i obrazložiti ciljeve koji se žele postići donošenjem tog propisa.

Član 21.

Prilikom izrade zakona i drugih propisa organi uprave obavezni su pribavljati mišljenja od drugih organa uprave ako se tim propisima reguliraju pitanja iz nadležnosti tih organa uprave, a prema potrebi mišljenja se mogu pribavljati i od odgovarajućih stručnih ustanova i zainteresiranih pravnih lica, ako je to mišljenje od značaja za uređivanje odgovarajućih pitanja iz njihove nadležnosti.

Ako se za provođenje zakona ili drugog propisa koji se predlažu moraju osigurati određena finansijska sredstva, organi uprave obavezni su u obrazloženju tog propisa iskazati orijentacijski iznos finansijskih sredstava koja su potrebna za njegovo izvršavanje i odrediti izvore iz kojih treba osigurati ta sredstva.

6. Davanje odgovora na pitanja organa zakonodavne i organa izvršne vlasti i pravnih i fizičkih lica

Član 22.

Organi uprave obavezni su pripremati i davati odgovore na pitanja organa zakonodavne, odnosno organa izvršne vlasti koja se odnose na izvršavanje zakona i drugih propisa iz njihove nadležnosti, te o stanju i problemima u oblasti za koju su organi uprave osnovani, kao i davati odgovore na pitanja pravnih i fizičkih lica u vezi sa rješavanjem njihovih prava i dužnosti u upravnom postupku.

7. Praćenje stanja u oblastima za koje su organi uprave osnovani i odgovornost za stanje u tim oblastima

Član 23.

Praćenje stanja u oblastima za koje su organi uprave osnovani odnosi se prvenstveno na stanje izvršavanja zakona i drugih propisa, što se utvrđuje na osnovu podataka koje sami prikupljaju na način predviđen zakonom ili drugim propisom, kao i podataka koje na njihov zahtjev prikupljaju, obrađuju i dostavljaju drugi organi i pravna lica i

utvrđuju stanje i nastale posljedice, te u vezi sa rješavanjem utvrđenih problema preduzimaju mjere za koje su ovlašteni.

Na osnovu podataka iz stava 1. ovog člana organi uprave izrađuju analitičke, informativne i druge materijale koje dostavljaju nadležnim izvršnim i zakonodavnim organima vlasti na razmatranje u cilju upoznavanja tih organa sa stanjem u određenoj oblasti i potrebom preduzimanja odgovarajućih mjera.

Član 24.

Organi uprave odgovorni su, u okviru svoje nadležnosti, za stanje u oblastima za koje su osnovani i to u pogledu izvršavanja zakona i drugih propisa i zakonitost upravnih i drugih akata koji se donose u izvršavanju tih propisa, kao i za tačnost i ažurnost podataka koja podnose nadležnim zakonodavnim i izvršnim organima vlasti i za tačnost i ažurnost podataka o kojima, na osnovu zakona i drugog propisa, vode propisane službene evidencije.

U ostvarivanju odgovornosti iz stava 1. ovog člana organi uprave Federacije, odnosno kantona dužni su redovno u određenim vremenskim periodima informirati Vladu Federacije, odnosno vladu kantona o stanju i problemima i mjerama koje bi trebalo preduzimati, a gradski, odnosno općinski organi uprave o tom stanju informiraju gradonačelnika, odnosno općinskog načelnika.

Kada se u određenoj oblasti ne izvršavaju zakoni i drugi propisi, organi uprave dužni su odmah preduzeti konkretne mjere za koje su ovlašteni, odnosno organima iz stava 2. ovog člana predložiti preduzimanje odgovarajućih hitnih mjera iz njihove nadležnosti za rješavanje tih problema u skladu sa zakonom.

Član 25.

Ako se u analitičkim, informativnim ili drugim materijalima koje pripremaju organi uprave zahtijevaju materijalni izdaci, organi uprave obavezni su u obrazloženju tih materijala iskazati orijentacijski iznos finansijskih sredstava koja su potrebna za provođenje tih materijala i odrediti izvore iz kojih treba osigurati ta sredstva.

III. POVJERAVANJE JAVNIH OVLAŠTENJA PRAVNIM LICIMA NA RJEŠAVANJE

Član 26.

Određeni upravni i stručni poslovi iz nadležnosti organa uprave mogu se povjeravati na vršenje pravnim licima (u daljnjem tekstu: pravna lica sa javnim ovlaštenjima) kada je to prikladno i kada se time postiže efikasnije ostvarivanje određenih prava i obaveza građana i pravnih lica.

Povjeravanje javnih ovlaštenja iz stava 1. ovog člana, vrši se federalnim zakonom za upravne i stručne poslove iz nadležnosti federalnih organa uprave, a zakonom kantona kada se radi o tim poslovima iz nadležnosti kantonalnih organa uprave, dok se odlukom gradskog, odnosno općinskog vijeća povjeravanje javnih ovlaštenja može vršiti za određene upravne i stručne poslove iz djelokruga lokalne samouprave grada, odnosno općine.

Pravnim licima sa javnim ovlaštenjima ne mogu se povjeravati poslovi inspekcijuskog nadzora, osim stručnih poslova koji su od značaja za vršenje inspekcijuskog nadzora kao što su ekspertize, tehnička ispitivanja i sl., ili su za vršenje tih poslova potrebna posebna stručna znanja (tehnička i druga struka), ili ako je potrebna primjena naučnih ili posebnih stručnih metoda koje se mogu osigurati samo posebnom opremom (laboratorija i dr.), a za koje u organu uprave ne postoje kadrovske, tehničke i druge mogućnosti za vršenje tih poslova.

Član 27.

Na pravna lica sa javnim ovlaštenjima, u odnosu na vršenje pitanja iz javnih ovlaštenja shodno se primjenjuju načela utvrđena u članu 4. ovog Zakona.

Zakonom, odnosno odlukom gradskog i općinskog vijeća, kojima se povjeravaju javna ovlaštenja određuje se način vršenja javnih ovlaštenja iz člana 26. ovog Zakona, kao i ovlaštenja i obaveze organa uprave u pogledu vršenja upravnog nadzora u odnosu na vršenje prenesenih javnih ovlaštenja od pravnih lica sa javnim ovlaštenjima.

Član 28.

Ako pravna lica sa javnim ovlaštenjima ne vrše povjerene poslove u skladu sa zakonom i drugim propisom, organ uprave koji vrši upravni nadzor obavezan je pisano upozoriti organ upravljanja tog pravnog lica koje vrši javna ovlaštenja i naložiti mu mjere za rješavanje tog pitanja, a prema potrebi, obavezan je preduzeti i druge mjere u okviru svojih prava i dužnosti i time osigurati da se javna ovlaštenja vrše u skladu sa zakonom i drugim propisom kojim su ta ovlaštenja povjerena.

Organ upravljanja pravnog lica sa javnim ovlaštenjima dužan je postupiti po nalogu organa uprave iz stava 1. ovog člana.

Član 29.

Upravni nadzor nad radom pravnih lica sa javnim ovlaštenjima, u vršenju upravnih poslova koji su preneseni na ta pravna lica, vrše organi uprave iz upravne oblasti i nivoa vlasti kojoj pripadaju upravni poslovi koji se vrše na osnovu javnih ovlaštenja u skladu sa ovim i drugim zakonom, odnosno odlukom gradskog i općinskog vijeća kojom su ta ovlaštenja povjerena.

Član 30.

U vršenju upravnog nadzora nad radom pravnih lica sa javnim ovlaštenjima, u odnosu na povjerena javna ovlaštenja, nadležni organ uprave ima sljedeća prava i dužnosti:

- 1) da provodi inspekcijski nadzor i u okviru svoje nadležnosti osigura zakonito i u propisanim rokovima vršenje poslova koji se odnose na javna ovlaštenja;
- 2) da rješava po žalbama izjavljenim protiv donesenih upravnih akata u vršenju povjerenih javnih ovlaštenja kada je to utvrđeno zakonom, odnosno odlukom gradskog i općinskog vijeća;
- 3) da prema potrebi daje stručna uputstva i objašnjenja za primjenu zakona i drugih propisa koji se odnose na vršenje povjerenih javnih ovlaštenja;
- 4) da preduzima i druge mjere i vrši druga prava koja prema zakonu ima drugostepeni organ uprave u rješavanju upravnih stvari u drugostepenom upravnom postupku.

Pravna lica sa javnim ovlaštenjima dužna su najmanje jedanput godišnje podnijeti izvještaj o vršenju povjerenih javnih ovlaštenja nadležnom organu uprave koji vrši upravni nadzor nad njihovim radom i na traženje tih organa uprave dostavljati određene podatke i dokumenta koja su od značaja za vršenje upravnog nadzora u vršenju javnih ovlaštenja.

IV. OSNIVANJE ORGANA UPRAVE I UPRAVNIH ORGANIZACIJA

1. Načela za osnivanje organa uprave i upravnih organizacija

a) Zajednička odredba

Član 31.

Za vršenje poslova iz člana 10. ovog Zakona osnivaju se organi uprave i upravne organizacije predviđeni ovim Zakonom.

Organi uprave osnivaju se za obavljanje upravnih, stručnih i drugih poslova (u daljnjem tekstu: upravni i stručni poslovi), a upravne organizacije osnivaju se za obavljanje stručnih i drugih poslova (u daljnjem tekstu: stručni poslovi).

b) Organi uprave

Član 32.

Organi uprave osnivaju se na svim nivoima vlasti u Federaciji i to:

- 1) federalni organi uprave za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz nadležnosti Federacije,
- 2) kantonalni organi uprave za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz nadležnosti kantona,
- 3) općinski i gradski organi uprave za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga općine, odnosno grada.

Član 33.

Organi uprave osnivaju se na način koji osigurava potpuno, efikasno i racionalno obavljanje svih upravnih i stručnih poslova iz okvira nadležnosti Federacije, odnosno iz nadležnosti kantona, a u općini i gradu iz okvira lokalne samouprave općine odnosno grada i efikasno ostvarivanje prava i izvršavanje obaveza građana i pravnih lica.

Organi uprave osnivaju se prema vrsti i obimu poslova i načelima grupisanja poslova prema vrsti, složenosti i međusobnoj funkcionalnoj povezanosti, kao i sa potrebama osiguranja efikasnog rukovođenja radom organa uprave.

c) Upravne organizacije

Član 34.

Upravne organizacije osnivaju se za obavljanje stručnih poslova koji pretežno zahtijevaju primjenu stručnih i naučnih metoda rada i sa njima povezanih upravnih poslova.

Upravne organizacije, po pravilu, osnivaju se na nivou Federacije i kantona, a, izuzetno, mogu se osnivati i u općini i gradu - općinama sa najmanje 50.000 stanovnika, ako za njihovim osnivanjem ima stvarne potrebe i ako postoje poslovi koji spadaju u nadležnost upravnih organizacija.

Upravne organizacije u općini i gradu mogu se osnovati samo pod uvjetom ako se poslovi iz stava 1. ovog člana ne mogu obavljati u okviru općinskog, odnosno gradskog organa uprave, s tim što općina i grad mogu osnovati zajedničku upravnu organizaciju ako se time postiže racionalnije i efikasnije obavljanje određenih poslova.

Zakonom, odnosno odlukom, kojima se vrši osnivanje upravnih organizacija (samostalne ili u sastavu organa uprave) može se utvrditi da upravna organizacija ima svojstvo pravnog lica.

d) Kriteriji za osnivanje organa uprave i upravnih organizacija

Član 35.

Prilikom osnivanja organa uprave, odnosno upravnih organizacija mora se polaziti od sljedećih kriterija i to:

- 1) zajednički kriteriji koji važe za Federaciju, kanton, grad i općinu su:
  - a) da se broj i vrsta organa uprave i upravnih organizacija osniva isključivo prema obimu i vrsti upravnih i stručnih poslova koji su zakonom i drugim propisima stavljeni u nadležnost organa uprave, odnosno upravnih organizacija,
  - b) da se isti i slični upravni i stručni poslovi obavljaju u okviru jednog organa uprave, odnosno jedne upravne organizacije i tako osigura da se takvi poslovi grupišu u okviru istog organa uprave, odnosno iste upravne organizacije;

2) posebni kriteriji koji važe samo za kanton, grad i općinu su:

a) da se poslovi iz nadležnosti Federacije koji su federalnim zakonom preneseni na vršenje kantonu, gradu ili općini stave u nadležnost onog organa uprave, odnosno upravne organizacije koji ima iste ili slične poslove u svojoj nadležnosti i tako izbjegne osnivanje posebnih organa za obavljanje prenesenih poslova ako federalnim zakonom nije drugačije određeno;

b) da broj i vrsta organa uprave i upravnih organizacija bude prilagođen broju stanovnika i ekonomskoj razvijenosti kantona, grada i općine;

c) da se, posebno u općinama sa velikim područjem i udaljenosti pojedinih naseljenih mjesta od sjedišta općine, određeni upravni poslovi iz lokalne samouprave općine organiziraju tako da se obavljaju u mjesnim zajednicama (mjesni uredi), što bi se moglo odnositi naročito na poslove koji se odnose na prijem zahtjeva stranaka, izdavanje uvjerenja i drugih isprava o podacima iz službenih evidencija koje vode općinski organi uprave i ovjeravanje isprava i slični poslovi, što se uređuje odlukom općinskog vijeća. Organiziranje takvog načina obavljanja tih poslova može se obavljati samo u onim mjesnim zajednicama (mjesni uredi) koje imaju odgovarajući prostor, kadrove, materijalne i tehničke uvjete, s tim što obavljanje tih poslova mora biti pod neposrednim nadzorom općinskog organa uprave u čiju nadležnost spadaju ti poslovi.

2. Osnivanje organa uprave i upravnih organizacija

a) Osnivanje federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija

Član 36.

Federalni organi uprave i federalne upravne organizacije osnivaju se i ukidaju i njihov djelokrug utvrđuje federalnim zakonom o organizaciji i djelokrugu federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija u skladu sa ovim Zakonom.

Član 37.

Federalni organi uprave su federalna ministarstva i federalne uprave. Federalne uprave mogu se osnivati kao samostalne federalne uprave i kao federalne uprave u sastavu federalnog ministarstva.

Član 38.

Federalno ministarstvo osniva se za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz nadležnosti Federacije iz jedne ili više srodnih oblasti u kojima federalni organi uprave, u cjelini ili u većem obimu, neposredno izvršavaju ili osiguravaju izvršavanje federalnih zakona i drugih federalnih propisa i odgovaraju za njihovo izvršavanje.

Član 39.

Federalna uprava osniva se za obavljanje određenih upravnih i stručnih poslova čija priroda i način obavljanja zahtijeva posebnu organiziranost i samostalnost u radu.

Član 40.

Federalne upravne organizacije su federalni zavodi, federalne direkcije i federalne agencije.

Federalnim zakonom iz člana 36. ovog Zakona mogu se osnivati federalne upravne organizacije drugog naziva što se konkretno određuje tim zakonom, ako je to adekvatnije materiji koja se nalazi u nadležnosti te organizacije.

Federalne upravne organizacije mogu se osnovati kao samostalne federalne upravne organizacije i kao federalne upravne organizacije u sastavu federalnog ministarstva.

Član 41.

Federalni zavod osniva se za obavljanje određenih stručnih i drugih poslova koji pretežno zahtijevaju primjenu stručnih i naučnih metoda rada i sa njima povezanih upravnih poslova čija priroda i način obavljanja zahtijeva organiziranje posebnog organa i da bude samostalan u radu.

Član 42.

Federalna direkcija i federalna agencija osnivaju se za obavljanje određenih stručnih poslova pretežno privrednog karaktera i sa njima povezanih upravnih poslova, čija priroda i način obavljanja zahtijevaju organiziranje posebnog organa i da bude samostalan u radu.

Član 43.

Federalne uprave i federalne upravne organizacije mogu se osnivati u sastavu federalnog ministarstva onda kada je to potrebno zbog međusobne povezanosti poslova iz nadležnosti federalnog ministarstva i federalne uprave, odnosno federalne upravne organizacije i kad je, pored određenog stepena samostalnosti u obavljanju poslova iz nadležnosti uprave, odnosno upravne organizacije potrebno osigurati da federalno ministarstvo vrši usmjeravanje i nadzor u obavljanju poslova iz nadležnosti tih uprava, odnosno organizacija.

Federalne uprave i federalne upravne organizacije iz stava 1. ovog člana samostalne su u svom radu u pogledu obavljanja svih poslova iz svoje nadležnosti, osim u pitanjima iz člana 44. ovog Zakona koja ostvaruje federalno ministarstvo u čijem se sastavu nalaze te uprave, odnosno organizacije.

Član 44.

U poslovima iz nadležnosti federalne uprave, odnosno federalne upravne organizacije koje se nalaze u sastavu federalnog ministarstva, federalni ministar donosi podzakonske propise i opće akte za izvršavanje federalnih zakona iz tih oblasti i vrši upravni nadzor nad radom te uprave, odnosno organizacije.

U vršenju upravnog nadzora iz stava 1. ovog člana nad radom uprave i radom upravne organizacije koje se nalaze u sastavu federalnog ministarstva, federalni ministar ima sljedeća ovlaštenja:

- 1) da rješava u upravnom postupku o pravnim lijekovima izjavljenim protiv upravnih akata koja donosi uprava, odnosno upravna organizacija, ako posebnim federalnim zakonom nije određeno da o tome rješava drugi organ;
- 2) da daje saglasnost na akte uprave, odnosno upravne organizacije koje oni donose izvan upravnog postupka kada je to federalnim zakonom određeno;
- 3) da traži izvještaje i obavještenja o radu uprave, odnosno upravne organizacije u vezi sa izvršavanjem poslova iz njihove nadležnosti;
- 4) da odredi izvršenje pojedinih zadataka iz nadležnosti uprave, odnosno upravne organizacije i rokove za njihovo izvršenje;
- 5) da vrši druga ovlaštenja koja su mu posebnim zakonom data u nadležnost.

Federalne uprave i federalne upravne organizacije iz stava 1. ovog člana u izvršavanju poslova iz svoje nadležnosti neposredno ostvaruju saradnju sa drugim organima uprave i pravnim licima, a odnose prema Vladi Federacije, predsjedniku i potpredsjednicima Federacije Bosne i Hercegovine i Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlament Federacije) ostvaruju putem ministra koji rukovodi federalnim ministarstvom u čijem se sastavu nalazi ta uprava, odnosno organizacija.

Član 45.

Za obavljanje određenih upravnih i stručnih poslova iz nadležnosti Federacije mogu se u kantonu, gradu i općini osnivati područne jedinice federalnih ministarstava, federalnih uprava i federalnih upravnih organizacija kao njihove organizacijske jedinice.

Područne jedinice mogu se osnivati samo pod uvjetom ako je to nužno radi efikasnijeg ili racionalnijeg obavljanja određenih poslova iz nadležnosti odgovarajućeg federalnog organa, ili organizacije iz stava 1. ovog člana.

Područne jedinice osniva Vlada Federacije na prijedlog federalnih organa iz stava 1. ovog člana. Aktom o osnivanju područnih jedinica utvrđuje se njihova nadležnost, područje na kojem djeluju, sjedište i druga pitanja od značaja za njihov rad, a bliža razrada svih tih pitanja utvrđuju se pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji federalnog organa uprave, odnosno federalne upravne organizacije.

b) Osnivanje kantonalnih organa uprave i kantonalnih upravnih organizacija

Član 46.

Kantonalni organi uprave i kantonalne upravne organizacije osnivaju se i ukidaju i njihov djelokrug utvrđuje kantonalnim zakonom o organizaciji i djelokrugu kantonalnih organa uprave i upravnih organizacija, u skladu sa ovim Zakonom i kantonalnim zakonom.

Član 47.

Kantonalni organi uprave su kantonalna ministarstva i kantonalne uprave.

Kantonalne upravne organizacije su: kantonalni zavodi, kantonalne direkcije i kantonalne agencije.

Kantonalne upravne organizacije mogu se osnivati kao samostalne kantonalne upravne organizacije i kao kantonalne upravne organizacije u sastavu kantonalnog ministarstva.

Član 48.

Odredbe čl. 38., 39., 41. i 42. ovog Zakona primjenjuju se i u sljedećim slučajevima:

- 1) čl. 38. i 39. prilikom osnivanja kantonalnih ministarstava i kantonalnih uprava, i
- 2) čl. 41. i 42. prilikom osnivanja kantonalnih upravnih organizacija.

Odredbe čl. 43. i 44. ovog Zakona shodno se primjenjuju i na kantonalne uprave i kantonalne upravne organizacije koje su osnovane u sastavu kantonalnog ministarstva.

c) Osnivanje općinskih organa uprave i općinskih upravnih organizacija

Član 49.

Općinski organi uprave su općinske službe za upravu.

Općinske službe za upravu mogu se osnivati u okviru jedinstvenog općinskog organa uprave.

U općini se mogu, samo izuzetno, osnivati općinski zavodi, općinske direkcije i općinske agencije kao općinske upravne organizacije, koje mogu biti samostalne, ili u sastavu općinske službe za upravu ako ima potrebe za osnivanjem tih organizacija, što se vrši u skladu sa odredbama člana 35. ovog Zakona.

Općinski organi uprave i općinske upravne organizacije osnivaju se i ukidaju i njihov djelokrug utvrđuje odlukom općinskog vijeća o organizaciji i djelokrugu općinskih organa uprave i upravnih organizacija u skladu sa ovim Zakonom i odgovarajućim zakonom kantona.

Odnosi između općinske službe za upravu i općinske upravne organizacije u sastavu općinske službe za upravu uređuju se odlukom općinskog vijeća kojom se osnivaju te službe.

d) Osnivanje gradskih organa uprave i gradskih upravnih organizacija

Član 50.

Gradski organi uprave su gradske službe za upravu.

Gradske službe za upravu mogu se osnivati u okviru jedinstvenog gradskog organa uprave.

Gradski organi uprave i gradske upravne organizacije osnivaju se i njihov djelokrug utvrđuje odlukom gradskog vijeća o organizaciji i djelokrugu gradskih organa uprave i upravnih organizacija u skladu sa ovim Zakonom i odgovarajućim zakonom kantona.

Odlukom iz stava 3. ovog člana može se utvrditi da gradska služba za upravu ima organizacijske jedinice u općinama na području grada, ako za tim postoje objektivni razlozi.

3. Unutrašnja organizacija organa uprave i upravnih organizacija

Član 51.

Unutrašnja organizacija federalnih, kantonalnih, općinskih i gradskih organa uprave i upravnih organizacija utvrđuje se pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji utvrđuju se naročito:

- 1) organizacijske jedinice i njihova nadležnost;
- 2) sistematizacija radnih mjesta koja obuhvata: nazive radnih mjesta, opis poslova, uvjete za obavljanje poslova, vrstu djelatnosti, naziv grupe u koju spadaju poslovi, složenost poslova i druge elemente;
- 3) način rukovođenja organom i organizacijskim jedinicama;
- 4) programiranje i planiranje poslova;
- 5) ovlaštenja i odgovornost rukovodećih državnih službenika u obavljanju poslova;
- 6) broj pripravnika koji se primaju u radni odnos i uvjeti za prijem pripravnika;
- 7) druga pitanja predviđena propisom iz člana 53. ovog Zakona.

Unutrašnja organizacija uprave, odnosno upravnih organizacija koje se nalaze u sastavu federalnog, odnosno kantonalnog ministarstva utvrđuje se kao poseban dio u okviru pravilnika o unutrašnjoj organizaciji federalnog, odnosno kantonalnog ministarstva u čijem se sastavu nalaze.

Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji izrađuje se i donosi na način utvrđen u propisu iz člana 53. ovog Zakona i drugim propisima.

Član 52.

Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji organa i organizacija iz stava 1. člana 51. ovog Zakona donose, i to:

- 1) rukovodilac federalnog organa uprave, odnosno federalne upravne organizacije, uz saglasnost Vlade Federacije;
- 2) rukovodilac kantonalnog organa uprave, odnosno kantonalne upravne organizacije, uz saglasnost vlade kantona;
- 3) općinski načelnik za općinske organe uprave i općinske upravne organizacije, uz saglasnost općinskog vijeća;

4) gradonačelnik za gradske organe uprave i gradske upravne organizacije, uz saglasnost gradskog vijeća.

Pravilnik organa i organizacija iz stava 3. člana 51. ovog Zakona donosi rukovodilac federalnog, odnosno kantonalnog ministarstva na prijedlog rukovodioca uprave, odnosno upravne organizacije u sastavu ministarstva, uz saglasnost Vlade Federacije, odnosno vlade kantona.

Član 53.

Vlada Federacije propisat će načela za utvrđivanje unutrašnje organizacije federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija, s tim što će se u okviru tih načela bliže uređivati pitanja iz stava 2. člana 51. ovog Zakona i druga pitanja od značaja za organizaciju i način rada, kao i način izrade i donošenja pravilnika.

Vlada kantona propisat će načela koja će obuhvatiti pitanja iz stava 1. ovog člana za utvrđivanje unutrašnje organizacije kantonalnih organa uprave i kantonalnih upravnih organizacija i za unutrašnju organizaciju općinskih i gradskih organa uprave i upravnih organizacija.

4. Stručne i druge službe

Član 54.

Za obavljanje određenih stručnih, tehničkih i drugih poslova za potrebe organa uprave i upravnih organizacija mogu se osnivati stručne, tehničke i druge zajedničke ili samostalne službe, ili druga tijela.

Službe i druga tijela iz stava 1. ovog člana osnivaju sljedeći organi i to:

- 1) Vlada Federacije za svoje potrebe i potrebe federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija;
- 2) vlada kantona za svoje potrebe i potrebe kantonalnih organa uprave i kantonalnih upravnih organizacija;
- 3) općinski načelnik, odnosno gradonačelnik za svoje potrebe i potrebe općinskih, odnosno gradskih organa uprave i upravnih organizacija.

Aktom o osnivanju službi, ili drugih tijela iz stava 1. ovog člana utvrđuje se: naziv službe, odnosno tijela, nadležnost, rukovođenje, odgovornost i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad službe, odnosno tijela, a može se, ako to priroda poslova zahtijeva, odrediti da služba, odnosno drugo tijelo ima svojstvo pravnog lica.

Za obavljanje određenih tehničkih poslova, kao što su ugostiteljske usluge, održavanje čistoće i drugi slični poslovi mogu se angažirati pravna lica koja se bave tim poslovima, o čemu organi iz stava 2. ovog člana zaključuju ugovor ako je takav način obavljanja tih poslova racionalniji, efikasniji i ekonomičniji.

Član 55.

Vlada Federacije može osnivati određene službe i druga tijela za saradnju sa međunarodnim organizacijama, u skladu sa obavezama preuzetim međunarodnim ugovorima i odrediti njihov djelokrug, ovlaštenja i odgovornosti.

Prema potrebi, službe i tijela iz stava 1. ovog člana može osnivati i vlada kantona ako se radi o obavezama koje su međunarodnim ugovorom utvrđene za kanton.

V. RUKOVOĐENJE ORGANIMA UPRAVE I UPRAVNIM ORGANIZACIJAMA

1. Rukovođenje federalnim i kantonalnim ministarstvom

Član 56.

Federalnim, odnosno kantonalnim ministarstvom rukovodi ministar.

Ministar predstavlja i zastupa ministarstvo, organizira i osigurava zakonito i efikasno obavljanje svih poslova iz nadležnosti ministarstva, donosi podzakonske propise i druge opće i pojedinačne akte za koje je zakonom ovlašten i preduzima druge mjere za obavljanje poslova iz nadležnosti ministarstva, te odlučuje, u skladu sa zakonom, o pravima, obavezama i odgovornostima državnih službenika i namještenika iz radnog odnosa i obavlja druge poslove za koje je zakonom i drugim propisima ovlašten.

Član 57.

Ministar je obavezan, na osnovu i u okviru ustava, zakona i drugih propisa, savjesno i odgovorno vršiti povjerenu mu funkciju i lično je odgovoran za njeno vršenje, kao i za rad ministarstva kojim rukovodi.

Ministar je obavezan obavještavati organ izvršne vlasti o stanju u oblasti za koju je ministarstvo osnovano i o izvršavanju zakona, i drugih propisa, i uputa, i smjernica koje utvrdi taj organ, kao i o preduzetim mjerama i o radu ministarstva kojim rukovodi, s tim da o tim pitanjima može obavještavati i organ zakonodavne vlasti ako on to zatraži.

2. Odgovornost federalnog, odnosno kantonalnog ministra

Član 58.

Ministar je odgovoran ako se u izvršavanju svojih ovlaštenja i obaveza ne pridržava ustava, zakona i drugih propisa i općih akata, ili ako u okviru svojih nadležnosti ne osigurava provođenje zakona i drugih propisa i općih akata, ili ako iz drugih razloga postane nedostojan vršenja funkcije ministra.

Ako se utvrdi da postoji odgovornost iz stava 1. ovog člana, ministar se smjenjuje sa funkcije, a smjenjivanje ne isključuje krivično gonjenje, niti odgovornost u građanskom postupku, ako ustavom i zakonom nije drugačije određeno.

Smjenjivanje ministra sa funkcije vrši organ koji ga je, u skladu sa Ustavom Federacije, odnosno ustavom kantona, imenovao na funkciju ministra, a vrši se na način uređen posebnim zakonom.

Član 59.

Ako ministar smatra da nije u mogućnosti da uspješno vrši povjerena ovlaštenja i obaveze, odnosno da ne može preuzeti odgovornost za njihovo vršenje, ima pravo podnijeti ostavku koja se podnosi u pisanoj formi.

Federalni ministar ostavku podnosi predsjedniku Federacije Bosne i Hercegovine, a kantonalni ministar ostavku podnosi premijeru vlade kantona.

Ministar koji je podnio ostavku ostaje na dužnosti do dana kada organ iz stava 2. ovog člana prihvati ostavku.

3. Rukovođenje federalnom i kantonalnom upravom i upravnom organizacijom

Član 60.

Radom federalne, odnosno kantonalne uprave i upravne organizacije rukovodi direktor.

Direktor predstavlja i zastupa upravu, odnosno upravnu organizaciju i organizira i osigurava obavljanje svih poslova iz nadležnosti uprave, odnosno upravne organizacije.

Direktor samostalne uprave, odnosno samostalne upravne organizacije u rukovođenju tom upravom, odnosno organizacijom ima prava i obaveze utvrđene u odredbama čl. 56. i 57. ovog Zakona.

Direktor uprave, odnosno upravne organizacije koje se nalaze u sastavu federalnog, odnosno kantonalnog ministarstva ovlaštenja u rukovođenju upravom, odnosno organizacijom, utvrđena u odredbama st. od 1. do 3. ovog člana, ostvaruje samostalno, osim u pitanjima koja su utvrđena u odredbama člana 44. ovog Zakona.

Član 61.

Direktor uprave, odnosno upravne organizacije za svoj rad i rad uprave, odnosno upravne organizacije kojom rukovodi odgovoran je i to:

- 1) direktor samostalne federalne uprave, odnosno samostalne federalne upravne organizacije - Vladi Federacije;
- 2) direktor federalne uprave, odnosno federalne upravne organizacije u sastavu federalnog ministarstva - federalnom ministru i Vladi Federacije;
- 3) direktor samostalne kantonalne uprave, odnosno samostalne kantonalne upravne organizacije - vladi kantona;
- 4) direktor kantonalne uprave, odnosno kantonalne upravne organizacije u sastavu kantonalnog ministarstva - kantonalnom ministru i vladi kantona.

4. Rukovođenje općinskim, odnosno gradskim organima uprave i upravnim organizacijama

Član 62.

Općinski načelnik rukovodi svim općinskim službama za upravu i upravnim organizacijama, a gradonačelnik svim gradskim službama za upravu i gradskim upravnim organizacijama i u tom pogledu ima ovlaštenja utvrđena ustavom, zakonom, statutom općine, odnosno grada i drugim propisima.

Radom općinske, odnosno gradske službe za upravu neposredno rukovodi pomoćnik općinskog načelnika, odnosno pomoćnik gradonačelnika sa ovlaštenjima koja na njega prenese općinski načelnik, odnosno gradonačelnik.

Radom općinske, odnosno gradske upravne organizacije rukovodi direktor u skladu sa propisom gradskog, odnosno općinskog vijeća kojim se osniva upravna organizacija..

Općinski načelnik je obavezan da na osnovu ustava, zakona i statuta općine savjesno i odgovorno obavlja povjerenu mu funkciju i lično je odgovoran za njeno obavljanje kao i za rad službi kojima rukovodi.

5. Rukovodeći državni službenici u organima uprave i upravnim organizacijama

Član 63.

Rukovodeći državni službenici u organima uprave i upravnim organizacijama na svim nivoima vlasti u Federaciji su:

- 1) direktor samostalne uprave i samostalne upravne organizacije;
- 2) sekretar organa uprave i upravne organizacije;
- 3) direktor uprave i upravne organizacije u sastavu organa uprave;
- 4) pomoćnik rukovodioca organa uprave i upravne organizacije;
- 5) glavni federalni i glavni kantonalni inspektori, odnosno glavni općinski inspektori.

Rukovodeći državni službenici iz stava 1. ovog člana pomažu rukovodiocu organa uprave i upravne organizacije u rukovođenju osnovnim organizacijskim jedinicama i neposredno obavljaju poslove utvrđene zakonom, drugim propisima i pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.

Radna mjesta rukovodećih državnih službenika utvrđuju se pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji organa uprave i upravne organizacije.

Rukovodioci organa državne službe mogu imati savjetnike koji nemaju status državnog službenika, a čija se radna mjesta utvrđuju pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.

Član 64.

Direktora samostalne federalne uprave i samostalne federalne upravne organizacije postavlja Vlada Federacije, a rukovodioca samostalne kantonalne uprave i samostalne kantonalne upravne organizacije imenuje vlada kantona, u skladu sa Zakonom o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 29/03, 23/04 i 54/04), (u daljnjem tekstu: Zakon o državnoj službi).

Rukovodeće državne službenike iz člana 63. stav 1. tač. od 2. do 5. ovog Zakona, postavlja na radno mjesto rukovodilac federalnog, odnosno kantonalnog organa uprave, odnosno rukovodilac federalne, odnosno kantonalne upravne organizacije, u skladu sa Zakonom o državnoj službi, ukoliko za rukovodioca uprave i upravne organizacije u sastavu federalnog, odnosno u sastavu kantonalnog ministarstva posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Rukovodeće državne službenike u općinskim i gradskim organima uprave i upravnim organizacijama imenuje općinski načelnik, odnosno gradonačelnik, u skladu sa Zakonom o državnoj službi.

Član 65.

Rukovodeći državni službenici u obavljanju poslova radnog mjesta na koje su postavljeni imaju ovlaštenja utvrđena zakonom, podzakonskim propisima i pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.

Rukovodilac samostalne federalne uprave i samostalne federalne upravne organizacije odgovara Vladi Federacije, a rukovodilac samostalne kantonalne uprave, odnosno samostalne kantonalne upravne organizacije odgovara vladi kantona.

Rukovodilac federalne uprave i federalne upravne organizacije koje se nalaze u sastavu federalnog ministarstva za svoj rad i rad uprave, odnosno upravne organizacije kojom rukovodi odgovara ministru i Vladi Federacije, a rukovodilac uprave i upravne organizacije u sastavu kantonalnog ministarstva odgovara ministru i vladi kantona.

Rukovodeći državni službenici, osim rukovodioca samostalne uprave i samostalne upravne organizacije, za svoj rad i rad organizacijske jedinice kojom rukovode odgovaraju rukovodiocu organa uprave, odnosno rukovodiocu upravne organizacije.

Rukovodeći državni službenici u općinskim i gradskim organima uprave i upravnim organizacijama za svoj rad i rad organa uprave, odnosno rad upravne organizacije kojima rukovode odgovaraju općinskom načelniku, odnosno gradonačelniku.

VI. PODZAKONSKI PROPISI I DRUGI AKTI KOJE DONOSE ORGANI UPRAVE I UPRAVNE ORGANIZACIJE

1. Podzakonski propisi koje donose federalni i kantonalni organi uprave i upravne organizacije

Član 66.

Federalni i kantonalni organi uprave i samostalne upravne organizacije mogu donositi podzakonske propise iz svoje nadležnosti u cilju omogućavanja izvršavanja zakona i drugih propisa za koje su zaduženi.

Organi uprave i upravne organizacije iz stava 1. ovog člana mogu donositi sljedeće podzakonske propise: pravilnik kao provedbeni propis i uputstvo, instrukciju i naredbu kao opće akte.

Izuzetno, posebnim zakonom može se predvidjeti drugačiji naziv podzakonskog propisa, ako je to adekvatnije prirodni materije koja se treba urediti tim propisom (metodologija i sl.).

Član 67.

Organi uprave i upravne organizacije iz stava 1. člana 66. ovog Zakona mogu donositi podzakonske propise samo onda kada su za to izričito ovlašteni zakonom i u granicama ovlaštenja datih u tom zakonu.

Kada se zakonom daje ovlaštenje za donošenje podzakonskog propisa moraju se bliže odrediti pitanja koja će se tim propisom regulirati i utvrditi rok u kojem se taj propis treba donijeti.

Podzakonske propise donose rukovodioci organa uprave, odnosno rukovodioci upravnih organizacija.

Član 68.

Pravilnikom se bliže razrađuju pojedine odredbe federalnog, odnosno kantonalnog zakona radi osiguranja uvjeta za odgovarajuću primjenu tog zakona.

Uputstvom se bliže propisuje način izvršavanja određenih upravnih i stručnih poslova koji se odnose na pojedina pitanja utvrđena zakonom.

Instrukcijom se utvrđuju pravila i upute o načinu obavljanja pojedinih upravnih i stručnih poslova od organa uprave i upravnih organizacija, odnosno pravnih lica sa javnim ovlaštenjima u provedbi i primjeni zakona i drugih propisa.

Naredbom se naređuje, ili zabranjuje postupanje u određenoj situaciji koja ima opći značaj.

Općim aktom iz stava 3. člana 66. ovog Zakona, koji je predviđen posebnim zakonom, uređuju se pitanja koja su predviđena u zakonskom osnovu za donošenje tog općeg akta.

Podzakonski propisi iz st. 2. i 3. člana 66. ovog Zakona, koji su doneseni na osnovu federalnog zakona, objavljuju se u "Službenim novinama Federacije BiH", a podzakonski propisi koji su doneseni na osnovu kantonalnog zakona objavljuju se u službenom glasilu kantona.

2. Opći akti koje donosi općinski načelnik, odnosno gradonačelnik

Član 69.

Općinski načelnik, odnosno gradonačelnik može donositi opće akte za izvršavanje propisa koje donosi općinsko, odnosno gradsko vijeće iz oblasti lokalne samouprave općine, odnosno grada kada su za to ovlašteni tim propisima.

Vrste općih akata iz stava 1. ovog člana i način njihovog donošenja uređuju se statutom općine, odnosno statutom grada.

Opći akti iz stava 1. ovog člana objavljuju se u službenim novinama grada, odnosno općine.

3. Pojedinačni akti koje donose organi uprave i upravne organizacije

Član 70.

Organi uprave i upravne organizacije na svim nivoima vlasti u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti, koji se odnose na upravno rješavanje i rješavanje o pravima, dužnostima i odgovornosti državnih službenika i namještenika iz radnog odnosa, kao i u drugim pojedinačnim stvarima, donose rješenja, zaključke i druge pojedinačne akte, predviđene posebnim propisom.

Pojedinačne akte iz stava 1. ovog člana donosi rukovodilac organa uprave, odnosno upravne organizacije, a u općini - općinski načelnik, odnosno u gradu - gradonačelnik.

Rukovodioci iz stava 2. ovog člana mogu ovlastiti rukovodeće državne službenike, ili druge državne službenike da donose pojedinačne akte za određena pitanja iz stava 1. ovog člana o čemu su dužni donijeti pisano rješenje.

VII. OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI ORGANA UPRAVE I UPRAVNIH ORGANIZACIJA I RADNI ODNOSI U TIM ORGANIMA I ORGANIZACIJAMA

Član 71.

Poslovi koji spadaju u nadležnost organa uprave i upravnih organizacija su:

- 1) poslovi osnovnih djelatnosti,
- 2) poslovi administrativno-tehničkih i pomoćnih djelatnosti (dopunski poslovi osnovne djelatnosti i poslovi pomoćne djelatnosti).

Vrsta, složenost i sadržaj poslova iz stava 1. ovog člana i uvjeti za njihovo obavljanje uređuju se posebnim federalnim propisom, u skladu sa federalnim zakonom kojim se uređuje radno-pravni status državnih službenika i namještenika.

Poslove osnovne djelatnosti vrše rukovodeći i ostali državni službenici visoke školske spreme, a dopunske poslove osnovne djelatnosti i poslove pomoćne djelatnosti vrše namještenici više, srednje i niže školske spreme.

Član 72.

Položaj, prava, dužnosti i odgovornost, kao i plaće i druga materijalna prava iz radnog odnosa i u vezi sa radnim odnosom državnih službenika i namještenika u organima uprave i upravnim organizacijama, uređuju se posebnim federalnim zakonima o radno-pravnom statusu službenika, odnosno namještenika.

Član 73.

Ako dođe do ukidanja organa uprave ili upravne organizacije, ili do prenošenja određenih poslova iz nadležnosti jednog organa uprave ili upravne organizacije u nadležnost drugog organa uprave ili upravne organizacije, u tom slučaju organ uprave ili upravna organizacija koji preuzima poslove ukinutog organa, odnosno koji preuzima određene poslove iz nadležnosti drugog organa ili upravne organizacije, preuzima i državne službenike i namještenike koji su radili na tim poslovima do dana ukidanja organa, odnosno do dana prenošenja poslova.

Radno-pravni status državnih službenika i namještenika iz stava 1. ovog člana rješava se prema pravilniku o unutrašnjoj organizaciji organa uprave i upravne organizacije koji preuzimaju poslove ukinutog organa uprave i upravne organizacije, odnosno određene poslove iz nadležnosti drugog organa uprave ili upravne organizacije. Pitanje prekobrojnih državnih službenika i namještenika rješava se prema zakonu kojim je reguliran radno-pravni status državnih službenika, odnosno namještenika.

VIII. ODNOS ORGANA UPRAVE PREMA GRAĐANIMA

Član 74.

Organi uprave koji su nadležni za rješavanje zahtjeva građana u prvostepenom i drugostepenom upravnom postupku, a koji se odnose na ostvarivanje njihovih prava i pravnih interesa, ili izvršavanje zakonom predviđenih obaveza, dužni su te zahtjeve rješavati u skladu sa zakonom i drugim propisima i u rokovima propisanim zakonom.

Pri rješavanju zahtjeva iz stava 1. ovog člana organi uprave dužni su u kontaktima sa građanima postupati na način da se u svakoj situaciji poštuje dostojanstvo ljudske ličnosti i njihov moralni integritet.

Član 75.

U ostvarivanju prava građana organi uprave dužni su osigurati uvjete da građani mogu na efikasan, brz i jednostavan način ostvarivati svoja prava i izvršavati obaveze kod tih organa i u tom cilju organi uprave dužni su građanima pružati potrebnu pravnu pomoć i davati odgovarajuća objašnjenja i upute za ostvarivanje njihovih prava i obaveza.

Član 76.

Ako državni službenici u organima uprave zahtjeve građana ne rješavaju u propisanim rokovima, ili od građana traže nepotrebne i suvišne dokaze, ili traže dokaze koje su, prema odredbi stava 1. člana 74. ovog Zakona, oni dužni pribavljati po službenoj dužnosti, ili ako na bilo koji drugi način odugovlače sa rješavanjem zahtjeva građana, ili onemogućavaju efikasno i brzo rješavanje podnesenih zahtjeva, građani imaju pravo da u vezi sa takvim ponašanjem državnih službenika podnesu predstavke i pritužbe rukovodiocu organa uprave, a u općini - općinskom načelniku, odnosno u gradu - gradonačelniku.

Rukovodilac organa uprave iz stava 1. ovog člana obavezan je odmah, a najkasnije u roku od pet dana od dana prijema predstavke ili pritužbe, ispitati tu predstavku ili pritužbu i ako utvrdi da je osnovana, dužan je preduzeti zakonom predviđene mjere (pokrenuti disciplinski postupak ili preduzeti druge mjere) prema državnom službeniku na čiji se rad predstavka ili pritužba odnosi i istovremeno podnosiocu predstavke ili pritužbe obavezno dostaviti pisani odgovor o preduzetim mjerama.

Radnje iz stava 1. ovog člana predstavljaju težu povredu službene dužnosti.

U slučajevima iz stava 1. ovog člana građani se mogu obratiti i upravnoj inspekciji.

Član 77.

Državni službenici općinskih i gradskih organa uprave koji rješavaju zahtjeve građana u upravnom postupku ne smiju od građana zahtijevati da pribavljaju uvjerenja i druge javne isprave o činjenicama o kojima organi uprave te općine, odnosno grada vode službene evidencije, jer podatke o tim činjenicama državni službenici dužni su pribaviti po službenoj dužnosti.

Državni službenici, ili namještenici koji vode evidencije o činjenicama iz stava 1. ovog člana dužni su odmah postupiti po zahtjevu državnog službenika (usmeni ili pisani zahtjev) koji traži potrebne podatke.

O traženom podatku iz stava 1. ovog člana državni službenik sačinjava službenu zabilješku na posebnom listu papira, ili pribavlja uvjerenje, potvrdu ili drugu ispravu na propisanom obrascu. Sačinjena službena zabilješka predstavlja dokaz o toj činjenici.

Odredbe st. od 1. do 3. ovog člana primjenjuju se i na državne službenike federalnih i kantonalnih organa uprave u odnosu na podatke o činjenicama o kojima federalni, odnosno kantonalni organi uprave vode službene evidencije.

Član 78.

Kad se građanin odazove pozivu organa uprave, a bez njegove krivnje službena radnja radi koje je pozvan nije obavljena, ima pravo zahtijevati naknadu nastalih troškova koji obuhvataju troškove prijevoza i troškove ishrane za vrijeme boravka u sjedištu organa uprave, s tim da ti troškovi ne mogu biti veći od visine službene dnevnice utvrđene za državne službenike. Zahtjev za naknadu troškova podnosi se pisano organu uprave koji je pozvao građanina.

O zahtjevu za naknadu troškova odlučuje se rješenjem na osnovu propisa kojim su uređene naknade troškova svjedocima u upravnom postupku.

Protiv rješenja iz stava 2. ovog člana građanin može izjaviti žalbu nadležnom drugostepenom organu uprave u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Troškovi iz stava 1. ovog člana isplaćuju se na teret sredstava za rad organa uprave pred kojim je vođen upravni postupak.

Ukoliko državni službenik, odnosno namještenik službenu radnju nije obavio namjerno, ili iz krajnje nepažnje, u tom slučaju organ uprave ima pravo regresa prema tom državnom službeniku, odnosno namješteniku za naknadu troškova koju je isplatio građaninu.

Član 79.

Organi uprave i upravne organizacije i pravna lica sa javnim ovlaštenjima koji u skladu sa zakonom i drugim propisima vode službene evidencije o određenim činjenicama, dužni su na pisani ili usmeni zahtjev građana izdavati uvjerenja o podacima iz tih evidencija. Uvjerenja se izdaju odmah, a najkasnije u roku od pet dana od dana podnesenog zahtjeva.

Član 80.

Odredbe čl. od 74. do 79. ovog Zakona na odgovarajući način primjenjuju se i na odnose organa uprave prema pravnim licima i drugim institucijama kada organi uprave rješavaju o njihovim zahtjevima u upravnom postupku.

Odredbe čl. od 74. do 79. ovog Zakona na odgovarajući način primjenjuju se i na pravna lica sa javnim ovlaštenjima kada ta lica u vršenju javnih ovlaštenja rješavaju o pravima i obavezama građana, pravnih lica i drugih subjekata.

IX. ODNOSI IZMEĐU ORGANA UPRAVE U OBAVLJANJU UPRAVNIH I STRUČNIH POSLOVA

1. Međusobni odnosi organa uprave

Član 81.

Organi uprave dužni su saradivati sa organima uprave drugog nivoa vlasti u svim pitanjima koja su od zajedničkog interesa za te organe uprave.

Međusobni odnosi organa uprave na svim nivoima vlasti zasnivaju se na ovlaštenjima koja su za te organe utvrđena ustavom i zakonom i drugim propisima i na saradnji, međusobnom informiranju i dogovaranju, a što se ostvaruje na način utvrđen u odredbama čl. od 82. do 88. ovog Zakona.

Organi uprave nadležni za poslove inspekcijaskog nadzora, pored saradnje iz člana 82. ovog Zakona, u vršenju inspekcijaskog nadzora obavezni su saradivati i sa nadležnim sudovima, tužilaštvima i drugim odgovarajućim organima.

Član 82.

U ostvarivanju međusobne saradnje organi uprave na istom nivou vlasti obavezni su jedni drugima dostavljati određene podatke i informacije kojima raspolažu i do kojih dolaze u obavljanju svojih poslova, a koji su potrebni za obavljanje poslova iz njihove nadležnosti, s tim da, prema potrebi, mogu osnovati zajedničke stručne komisije, ili radne grupe za izvršenje određenog zadatka, organizirati savjetovanja i ostvarivati druge oblike međusobne saradnje od zajedničkog interesa o čemu zajednički odlučuju rukovodioci zainteresiranih organa uprave.

Obaveza organa uprave da jedni drugima dostavljaju podatke i obavještenja kojima raspolažu posebno se odnosi na podatke koji su od značaja za ostvarivanje prava i obaveze građana i pravnih lica u upravnom postupku.

2. Odnosi federalnih organa uprave i kantonalnih, općinskih i gradskih organa uprave

Član 83.

Odnosi federalnih organa uprave i kantonalnih, općinskih i gradskih organa uprave zasnivaju se na obavezama koje svaki od tih organa ima u odnosu na izvršavanje federalnih zakona i drugih federalnih propisa, kao i međunarodnih ugovora koje je zaključila Federacija, odnosno Bosna i Hercegovina.

Federalni organi uprave obavezni su osigurati izvršavanje propisa i ugovora iz stava 1. ovog člana na području cijele Federacije i u tom pogledu imaju ovlaštenja da prema kantonalnim, općinskim i gradskim organima uprave preduzimaju sve one mjere i aktivnosti kojima se osigurava obavljanje svih poslova državne uprave koji su federalnim propisom povjereni na vršenje kantonu, općini ili gradu kao i zadatke koji proizilaze iz međunarodnih

ugovora, a kantonalni, općinski i gradski organi uprave obavezni su postupati po tim mjerama i aktivnostima federalnih organa uprave.

Član 84.

U obavljanju poslova koji proizilaze iz federalnih zakona i drugih federalnih propisa i međunarodnih ugovora za čije su obavljanje, pored federalnih organa uprave, ovlašteni i kantonalni, općinski i gradski organi uprave, u tim slučajevima federalni organi uprave u okviru svoje nadležnosti imaju pravo tražiti od odgovarajućih kantonalnih općinskih i gradskih organa uprave podatke, spise i dokumentaciju i obavještenja o obavljanju poslova predviđenih u tim propisima i međunarodnim ugovorima, a ti organi su obavezni dostaviti tražene podatke, spise, dokumentaciju i obavještenja u rokovima koje su odredili federalni organi uprave.

Član 85.

Ako federalni organ uprave utvrdi da kantonalni, općinski i gradski organi uprave ne izvršavaju federalne zakone i druge federalne propise i međunarodne ugovore iz člana 83. ovog Zakona, ili ih pogrešno, ili nepravilno izvršavaju, u tom slučaju federalni organ uprave obavezan je o tome pisano upozoriti nadležni kantonalni, općinski i gradski organ uprave i tražiti da bez odlaganja obavljaju predviđene poslove, a istovremeno pisano obavijestiti i vladu kantona, odnosno općinskog načelnika i gradonačelnika kako bi ti organi, u granicama svojih nadležnosti, preduzeli odgovarajuće mjere da kantonalni, općinski i gradski organi uprave obavljaju poslove na koje je ukazao federalni organ uprave.

Ako kantonalni, općinski i gradski organ uprave i pored upozorenja iz stava 1. ovog člana ne izvršavaju federalne propise i međunarodne ugovore i ako bi odlaganje obavljanja tih poslova moglo izazvati teže štetne posljedice, u tom slučaju federalni organ uprave dužan je o tim pitanjima odmah pisano obavijestiti Vladu Federacije.

Vlada Federacije odmah će obavijestiti vladu kantona, odnosno općinskog načelnika i gradonačelnika radi dogovora o rješavanju spornog pitanja, odnosno donijet će odluku kojom će narediti nadležnom federalnom organu uprave da neposredno izvršava federalni propis i međunarodni ugovor, dok te poslove ne počne obavljati nadležni kantonalni, odnosno općinski, ili gradski organ uprave.

Član 86.

Troškovi koji nastanu neposrednim obavljanjem poslova od federalnog organa uprave na osnovu odluke iz stava 3. člana 85. ovog Zakona, padaju na teret kantona, općine, odnosno grada čiji organ uprave nije izvršavao poslove iz federalnog propisa, odnosno međunarodnog ugovora.

Vlada kantona, odnosno općinski načelnik i gradonačelnik mogu podnijeti prigovor Vladi Federacije na visinu troškova iz stava 1. ovog člana, čija je odluka konačna.

3. Odnosi kantonalnih organa uprave i općinskih i gradskih organa uprave

Član 87.

Odnosi kantonalnih organa uprave i općinskih i gradskih organa uprave na području kantona zasnivaju se na obavezama koje svaki od tih organa ima u odnosu na izvršavanje kantonalnih zakona i drugih kantonalnih propisa.

Kantonalni organi uprave obavezni su pratiti stanje i preduzimati potrebne mjere da općinski i gradski organi uprave obavljaju poslove iz oblasti uprave koji su kantonalnim zakonom povjereni na vršenje općini, odnosno gradu i u tom pogledu imaju pravo tražiti određene podatke i obavještenja, a općinski i gradski organi uprave dužni su dostavljati te podatke i obavještenja u rokovima koje odredi kantonalni organ uprave.

Ako općinski i gradski organi uprave ne izvršavaju kantonalne zakone i druge propise, kantonalni organ uprave u čiju nadležnost spada izvršavanje kantonalnog zakona, dužan je sa tim upoznati vladu kantona, kao i općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika radi preduzimanja odgovarajućih mjera.

Član 88.

Ako općinski i gradski organ uprave i pored mjera iz stava 3. člana 87. ovog Zakona ne izvršavaju kantonalne propise, u tom slučaju vlada kantona može narediti da nadležni kantonalni organ uprave neposredno preuzme obavljanje tih poslova, dok općinski i gradski organ uprave ne počne obavljati te poslove.

Troškovi koji nastanu neposrednim obavljanjem poslova od kantonalnog organa uprave, pod uvjetima iz stava 1. ovog člana, padaju na teret sredstava budžeta općine, odnosno grada čiji organ uprave nije obavljao poslove predviđene kantonalnim zakonom i drugim kantonalnim propisom.

Općinski načelnik, odnosno gradonačelnik mogu podnijeti prigovor vladi kantona na visinu troškova iz stava 2. ovog člana, čija je odluka konačna.

4. Odnosi federalnih, kantonalnih, općinskih i gradskih upravnih organizacija

Član 89.

Odredbe čl. od 81. do 88. ovog Zakona analogno se primjenjuju i na odnose federalnih, kantonalnih, općinskih i gradskih upravnih organizacija kada su zakonima i međunarodnim ugovorima iz člana 83. ovog Zakona ovlašteni da obave određene stručne i druge poslove iz tih zakona i ugovora.

X. ODNOS ORGANA UPRAVE I UPRAVNIH ORGANIZACIJA PREMA ORGANIMA IZVRŠNE VLASTI, ORGANIMA ZAKONODAVNE VLASTI, OMBUDSMENIMA I PRAVNIM LICIMA

1. Odnos organa uprave i upravnih organizacija prema organu izvršne vlasti

Član 90.

Odnos organa uprave i upravnih organizacija prema Vladi Federacije, vladi kantona i općinskom načelniku, odnosno gradonačelniku kao organima izvršne vlasti zasniva se na obavezi provođenja zahtjeva i smjernica koje u skladu sa ustavom i zakonom utvrdi organ izvršne vlasti za pojedine upravne oblasti, kao i odgovornosti za stanje u oblasti za koju su organi uprave i upravne organizacije osnovani, a što se ostvaruje na način reguliran u odredbama čl. od 91. do 97. ovog Zakona.

Član 91.

U cilju provođenja zakona i drugih propisa od organa uprave i upravnih organizacija Vlada Federacije, odnosno vlada kantona i općinski načelnik, odnosno gradonačelnik, svako za svoj nivo vlasti, mogu organima uprave i upravnim organizacijama odrediti sljedeće zadatke:

- 1) dati upute i smjernice za rad u izvršavanju zakona i drugih propisa;
- 2) naložiti da u određenom roku pripreme određeni propis, ili da donesu podzakonski propis ili opći akt iz svoje nadležnosti za koju su ovlašteni;
- 3) odrediti izvršavanje pojedinih zadataka i utvrditi rok za njihovo izvršenje;
- 4) odrediti da se ispita stanje određenih pitanja iz njihove nadležnosti i podnesu izvještaji sa odgovarajućim prijedlozima;
- 5) odrediti izvršavanje i drugih zadataka iz njihove nadležnosti.

Organi uprave i upravne organizacije dužni su izvršiti zadatke iz stava 1. ovog člana.

Član 92.

Organi uprave i upravne organizacije na svim nivoima vlasti odgovorni su za svoj rad i stanje u oblasti za koju su osnovani sljedećim organima i to:

- 1) federalni organi uprave i upravne organizacije odgovorni su Vladi Federacije;
- 2) kantonalni organi uprave i upravne organizacije odgovorni su vladi kantona;
- 3) općinski organi uprave i upravne organizacije odgovorni su općinskom načelniku;
- 4) gradski organi uprave i upravne organizacije odgovorni su gradonačelniku.

Član 93.

Izvršni organi vlasti na svim nivoima vlasti imaju pravo razmatrati rad organa uprave i upravnih organizacija, ispitivati stanje u oblasti iz njihove nadležnosti i pokretati postupak za smjenjivanje rukovodioca organa uprave i upravne organizacije ako ocijene da ti organi i organizacije ne izvršavaju pravilno i na zakonom predviđen način poslove iz svoje nadležnosti i da su zbog toga nastale, ili mogu nastati štetne posljedice po prava i dužnosti građana, pravnih lica i drugih subjekata, ili posljedice za javne interese.

Razmatranje rada organa uprave i upravnih organizacija u smislu stava 1. ovog člana vrše sljedeći organi, i to:

- 1) Vlada Federacije za federalne organe uprave i upravne organizacije;
- 2) vlada kantona za kantonalne organe uprave i upravne organizacije;
- 3) općinski načelnik za općinske organe uprave i upravne organizacije;
- 4) gradonačelnik za gradske organe uprave i upravne organizacije.

Raspravu o odgovornosti kantonalnog, ili općinskog, ili gradskog organa uprave i prijedlog za smjenjivanje rukovodioca kantonalnog, općinskog i gradskog organa uprave ili upravne organizacije kod organa iz tač. od 2. do 4. stav 1. ovog člana, ima pravo dati inicijativu i Vlada Federacije kada nadležni federalni organ uprave ili upravna organizacija utvrdi da nadležni kantonalni, ili općinski, ili gradski organ uprave ili upravna organizacija ne vrše, ili nepravilno vrše poslove državne uprave koji su federalnim zakonom povjereni na vršenje tim organima uprave ili upravnim organizacijama.

Član 94.

Ako kanton, ili općina, ili grad svojim propisom nisu regulirali određenu upravnu oblast koja se, prema Ustavu Federacije, nalazi u nadležnosti kantona, ili općine, ili grada, a pitanja iz te oblasti odnose se na ostvarivanje prava i sloboda građana utvrđenih u Ustavu Federacije i u međunarodnim dokumentima u Aneksu, Vlada Federacije ima pravo inicirati da vlada kantona, odnosno općinski načelnik, odnosno gradonačelnik preduzmu konkretne mjere za rješavanje tog pitanja.

Član 95.

Organi uprave i upravne organizacije obavezni su organima vlasti iz člana 92. ovog Zakona dostavljati godišnje izvještaje o svom radu, a prema potrebi i češće, kao i izvještaj o stanju u oblastima iz njihove nadležnosti, te informacije, obavještenja, podatke, spise i drugu dokumentaciju koji su potrebni za rad izvršnih organa vlasti.

Član 96.

Organi uprave i upravne organizacije mogu od organa iz člana 92. ovog Zakona tražiti upute i smjernice o određenim pitanjima za izvršavanje zakona i drugih propisa, a ti organi obavezni su odgovoriti na traženje organa uprave, odnosno upravne organizacije.

Organi uprave i upravne organizacije mogu organu izvršne vlasti predložiti da razmotri određena pitanja iz njihove nadležnosti i tražiti da organ izvršne vlasti preduzme potrebne mjere za rješavanje problema u toj oblasti.

Član 97.

Ako se utvrdi da podzakonski propis i opći akti koje je donio rukovodilac organa uprave, ili rukovodilac samostalne uprave i samostalne upravne organizacije, odnosno općinski načelnik i gradonačelnik nisu u skladu sa zakonom, u tom slučaju može se pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine pokrenuti postupak za utvrđivanje zakonitosti tog propisa.

Postupak pred Ustavnim sudom Federacije, iz razloga navedenih u stavu 1. ovog člana, u skladu sa Ustavom Federacije, mogu pokrenuti:

- 1) premijer ili zamjenik premijera Vlade Federacije za propise koje su donijeli rukovodioci federalnog organa uprave i federalne upravne organizacije na osnovu federalnog zakona;
- 2) premijer kantona za propise koje su donijeli rukovodioci kantonalnog organa uprave i upravne organizacije, odnosno općinski načelnik i gradonačelnik na osnovu kantonalnog zakona.

2. Odnos organa uprave i upravne organizacije prema organu zakonodavne vlasti

Član 98.

Organi uprave i upravne organizacije odgovorni su organu zakonodavne vlasti za zakonito, potpuno, efikasno i profesionalno obavljanje poslova iz svoje nadležnosti.

Organi uprave i upravne organizacije imaju ovlaštenja i obaveze da organu zakonodavne vlasti podnose, radi razmatranja, pojedina pitanja iz svoje nadležnosti i daju preporuke u vezi sa izvršavanjem zakona i drugih propisa.

Organi uprave i upravne organizacije obavezni su na zahtjev organa zakonodavne vlasti podnositi izvještaje o svom radu, o stanju u odnosnoj oblasti i o izvršavanju zakona i drugih propisa, odgovarati na pitanja organa zakonodavne vlasti i, u skladu sa programom rada tog organa, odnosno na njegov zahtjev, pripremati zakone i druge propise, kao i analitičke, informativne i druge materijale.

3. Odnosi organa uprave prema ombudsmenima

Član 99.

Odnos organa uprave prema ombudsmenima zasniva se na obavezama organa uprave utvrđenim ustavom i zakonom, odnosno propisom gradskog i općinskog vijeća.

Član 100.

Organi uprave obavezni su omogućiti ombudsmenima na njihov zahtjev nesmetano ispitivanje njihove djelatnosti, odnosno djelatnosti državnih službenika i namještenika organa uprave za koje postoje podaci da su negirali ljudsko dostojanstvo, prava ili slobode, uključujući provođenje etničkog progona, ili održavanje njegovih posljedica.

Organi uprave obavezni su ombudsmenima osigurati sva službena dokumenta, uključujući i tajna, kao i upravne spise i osigurati saradnju svakog državnog službenika i namještenika posebno u pribavljanju potrebnih informacija, dokumenata i spisa.

Organi uprave obavezni su omogućiti ombudsmenu prisustvo pri rješavanju stvari u upravnom postupku.

Član 101.

Ako organ uprave ne postupi po zahtjevu ombudsmana iz člana 100. ovog Zakona, ombudsmeni se mogu obratiti Vladi Federacije, odnosno vladi kantona, a u općini općinskom načelniku, odnosno gradonačelniku i zatražiti osiguranje ispunjenja njihovih zahtjeva od organa uprave.

4. Odnosi organa uprave i upravnih organizacija prema pravnim licima

Član 102.

Organi uprave i upravne organizacije u okviru svoje nadležnosti imaju prema pravnim licima ovlaštenja i obaveze predviđene zakonom, odnosno propisom gradskog i općinskog vijeća, a naročito u pogledu vršenja prava nadzora nad zakonitošću rada tih pravnih lica kada su za to ovlašteni zakonom, odnosno propisom gradskog i općinskog vijeća.

Član 103.

Organi uprave i upravne organizacije saraduju sa pravnim licima po pitanjima iz svoje nadležnosti koja su od značaja za rad organa uprave i upravne organizacije, ili su od interesa za rad tog pravnog lica.

Pravna lica obavezna su u skladu sa zakonom, na zahtjev organa uprave i upravne organizacije, dostavljati podatke, informacije i drugu dokumentaciju iz svoje djelatnosti, ako su ti podaci, informacije i dokumentacija od značaja za obavljanje poslova iz nadležnosti organa uprave, odnosno upravne organizacije.

5. Odnosi organa uprave i upravnih organizacija prema javnosti

Član 104.

Organi uprave i upravne organizacije obavezni su na zahtjev pravnih lica iz oblasti štampe i drugih sredstava javnog informiranja pružati obavještenja i davati podatke o pojedinim pitanjima iz svoje nadležnosti koja su od neposrednog interesa za rad sredstava javnog informiranja.

Organi uprave i upravne organizacije uskratit će davanje podataka ako podaci predstavljaju državnu, vojnu, službenu ili poslovnu tajnu, što se čini na način predviđen propisima o zaštiti tih tajni.

Davanje podataka, u skladu sa odredbom stava 1. ovog člana, vrši se na način predviđen Zakonom o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 32/01) i propisa donesenih na osnovu tog Zakona.

6. Odnos organa uprave prema institucijama Bosne i Hercegovine, Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine i Republike Srpske

Član 105.

Organi uprave i upravne organizacije na svim nivoima vlasti u Federaciji dužni su ostvarivati odgovarajuću saradnju sa nadležnim institucijama Bosne i Hercegovine u onim pitanjima koja su zakonom Bosne i Hercegovine data u nadležnost Federacije, kantona, grada ili općine, kao i u drugim pitanjima od zajedničkog interesa i međusobno se dogovarati o načinu obavljanja tih poslova.

U obavljanju poslova iz stava 1. ovog člana organi uprave i upravne organizacije na svim nivoima vlasti u Federaciji, svako u pitanjima iz svoje nadležnosti, dužni su nadležnim institucijama Bosne i Hercegovine na njihov zahtjev dostavljati određene podatke, spise i drugu dokumentaciju koja je neophodna za rad tih institucija.

Član 106.

Organi uprave i upravne organizacije na svim nivoima vlasti u Federaciji, svako u pitanjima iz svoje nadležnosti, dužni su ostvarivati odgovarajuću saradnju sa nadležnim organima uprave i upravnim organizacijama Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine, kao i nadležnim organima uprave i upravnim organizacijama Republike Srpske u pitanjima od zajedničkog interesa i dogovarati se sa tim organima o načinu obavljanja tih poslova, kao i davati potrebne podatke i drugu dokumentaciju neophodnu za obavljanje poslova od zajedničkog interesa.

XI. SREDSTVA ZA RAD ORGANA UPRAVE I UPRAVNIH ORGANIZACIJA

1. Zajedničke odredbe

Član 107.

Sredstva za rad organa uprave i upravnih organizacija utvrđuju se u budžetu i to:

- 1) za federalne organe uprave i upravne organizacije u budžetu Federacije;
- 2) za kantonalne organe uprave i upravne organizacije u budžetu kantona;
- 3) za općinske organe uprave i upravne organizacije u budžetu općine;
- 4) za gradske organe uprave i upravne organizacije u budžetu grada.

Sredstva za rad organa uprave i upravnih organizacija iz stava 1. ovog člana utvrđuju se u visini koja osigurava obavljanje svih poslova iz nadležnosti organa uprave i upravnih organizacija polazeći od prirode i obima poslova, broja izvršioaca i drugih uvjeta neophodnih za efikasno obavljanje poslova iz njihove nadležnosti.

Prihodi koje organi uprave i upravne organizacije ostvare svojom djelatnošću čine budžetska sredstva i koriste se za namjene utvrđene zakonom i drugim propisima.

Član 108.

Sredstva za rad organa uprave i upravnih organizacija su:

- 1) sredstva za plaće;
- 2) sredstva za materijalne troškove;
- 3) sredstva za posebne namjene i
- 4) sredstva opreme.

Naredbodavac za korištenje sredstava iz stava 1. ovog člana je rukovodilac organa uprave i upravne organizacije, u općini općinski načelnik, odnosno u gradu gradonačelnik.

2. Sredstva za plaće

Član 109.

Sredstva za plaće državnih službenika i namještenika iz organa uprave i upravnih organizacija osiguravaju se prema broju izvršioaca koji su utvrđeni pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i u zavisnosti od broja i strukture državnih službenika i namještenika u skladu sa zakonom i kolektivnim ugovorom.

3. Sredstva za materijalne troškove

Član 110.

Sredstva za materijalne troškove služe za:

- 1) nabavku potrošnog materijala, sitnog inventara i troškove grijanja;
- 2) isplatu troškova za električnu energiju i održavanje čistoće u radnim prostorijama;
- 3) isplatu troškova za poštansko-telefonsko-telegrafске usluge, zakup i redovno održavanje radnih prostorija;
- 4) nabavku stručnih publikacija, literature i štampanje službenih materijala;

- 5) isplatu putnih i drugih troškova za službena putovanja, a koja se prema posebnim propisima priznaju organu uprave, odnosno upravnoj organizaciji u materijalne troškove;
- 6) isplatu drugih troškova potrebnih za vršenje djelatnosti organa uprave, odnosno upravne organizacije;
- 7) isplatu naknade za pokriće izdataka za ishranu državnih službenika i namještenika u toku rada, naknade za prijevoz državnih službenika i namještenika na posao i sa posla, naknade za korištenje godišnjeg odmora i druge materijalne troškove;
- 8) isplatu troškova osiguranja i drugih kapitalnih izdataka.

Član 111.

Sredstva za određene materijalne troškove koja se odnose na: finansiranje grijanja, osvjetljenje, održavanje radnih prostorija i sl., za potrebe više organa uprave i upravnih organizacija dodjeljuju se, po pravilu, organu ili zajedničkoj službi u čijem je djelokrugu obavljanje poslova koji čine zajedničke troškove o čemu za federalne organe uprave i upravne organizacije odlučuje Vlada Federacije, a za kantonalne organe uprave i upravne organizacije vlada kantona, dok u općini, odnosno gradu odlučuje općinski načelnik, odnosno gradonačelnik.

4. Sredstva za posebne namjene

Član 112.

Sredstva za posebne namjene služe za:

- 1) podmirenje određenih posebnih potreba u vezi sa radom organa uprave, odnosno upravne organizacije;
- 2) finansiranje neprivrednih investicija;
- 3) naknade za rad članovima komisija, ili radnih grupa koje se formiraju radi izrade određenih zakona, drugih propisa, ili drugih značajnih materijala (elaborata i sl.) gdje je neophodno angažiranje stručnjaka iz drugih organa uprave, ili upravnih organizacija;
- 4) naknade po ugovorima za naučno-istraživačke i druge stručne poslove i stručno usavršavanje državnih službenika i namještenika;
- 5) namjene koje se ne finansiraju iz drugih sredstava.

5. Sredstva opreme

Član 113.

Sredstva opreme čine:

- 1) inventar i druge pokretne stvari;
- 2) novčana sredstva namijenjena za nabavku opreme;
- 3) druga novčana sredstva koja se izdvoje po završnom računu i novčana sredstva dobivena prodajom, davanjem na korištenje, u zakup ili poslugu stvari opreme;
- 4) druga novčana sredstva koja u skladu sa zakonom služe za nabavku opreme organa uprave, odnosno upravnih organizacija.

6. Odlučivanje o nabavci i korištenju sredstava za rad

Član 114.

Rukovodilac organa uprave i upravne organizacije, a u općini općinski načelnik, odnosno u gradu gradonačelnik odlučuju o raspodjeli i korištenju sredstava iz čl. od 109. do 113. ovog Zakona u skladu sa zakonom i drugim propisom, odnosno propisom općinskog, odnosno gradskog vijeća.

Rukovodioci organa i organizacija iz stava 1. ovog člana, u skladu sa zakonom i drugim propisima, samostalno odlučuju o: nabavljanju, prodaji, prenošenju prava korištenja, rashodovanju, davanju, ili uzimanju na poslugu, ili u zakup pokretnih stvari i opreme potrebne za rad organa, odnosno organizacija i to do visine vrijednosti koju odredi Vlada Federacije za federalne organe uprave i upravne organizacije, odnosno vlada kantona za kantonalne organe uprave i upravne organizacije, a općinsko, odnosno gradsko vijeće za općinske, odnosno gradske organe uprave i upravne organizacije.

Pokretna stvar ili oprema može se rashodovati ako je usljed dotrajalosti ili drugih uzroka postala neupotrebljiva, a ne može se popraviti.

Pokretne stvari i oprema iz stava 2. ovog člana koja se nabavlja, uz naknadu može se nabavljati samo u okviru sredstava predviđenih za te namjene u budžetu Federacije, odnosno budžetu kantona, grada i općine.

Nabavka stvari i opreme iz stava 2. ovog člana vrši se na osnovu ugovora ili prema drugom zakonom predviđenom osnovu i propisanom postupku.

Član 115.

O nabavci nepokretnih stvari potrebnih za rad organa uprave i upravnih organizacija, koje se odnose na građevinsko i drugo zemljište, službene zgrade i prostorije i druge nepokretne stvari za rad i smještaj tih organa i organizacija, odlučuju i to:

- 1) za potrebe rada federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija odlučuje Parlament Federacije na prijedlog Vlade Federacije;
- 2) za potrebe rada kantonalnih organa uprave i upravnih organizacija odlučuje skupština kantona na prijedlog vlade kantona;
- 3) za potrebe rada općinskih, odnosno gradskih organa uprave i upravnih organizacija odlučuje općinsko, odnosno gradsko vijeće na prijedlog općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika.

Vlada Federacije, odnosno vlada kantona i općinski načelnik, odnosno gradonačelnik odlučuju o raspodjeli (davanju) nepokretnih stvari na korištenje organima uprave i upravnim organizacijama, o davanju tih stvari na privremeno korištenje, u zakup, ili na poslugu drugim organima vlasti, uz naknadu, ili bez naknade, ili uzimanju na privremeno korištenje, ili u zakup, ili na poslugu nepokretnih stvari o čemu se donosi posebna odluka, a prava i dužnosti utvrđuju se ugovorom.

Odredba stava 4. člana 114. ovog Zakona primjenjuje se i na nabavku zemljišta, službenih zgrada i prostorija iz st. 1. i 2. ovog člana.

Član 116.

Federalno ministarstvo finansija donosi provedbene propise, ili opće akte o materijalno-finansijskom poslovanju federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija, a u kantonu za kantonalne organe uprave i upravne organizacije, općinske i gradske organe uprave i upravne organizacije te propise donosi nadležni kantonalni organ uprave, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

XII. OSNOVNE ODREDBE O INSPEKCIJSKOM NADZORU

1. Zajedničke odredbe o inspeksijskom nadzoru

Član 117.

Odredbe čl. od 118. do 134. ovog Zakona primjenjuju se na inspekcije koje su organizirane u organima uprave, kao i na inspekcije organizirane u okviru posebnih uprava za inspekcije, ali samo u pitanjima koja zakonom o organiziranju tih inspekcija nisu drugačije uređena.

Član 118.

Poslove inspekcijskog nadzora koji su organizirani u okviru nadležnosti organa uprave obavljaju inspektori.

Inspektor može biti osoba koja ima završenu odgovarajuću visoku školsku spremu, položen stručni upravni ispit predviđen za državne službenike, odnosno položen ispit općeg znanja predviđen za državne službenike organa uprave u Federaciji, ili javni ispit predviđen za državne službenike institucija Bosne i Hercegovine i najmanje tri godine radnog staža nakon završene visoke školske spreme.

Inspektori su državni službenici sa posebnim ovlaštenjima.

Kad to potreba službe zahtijeva, rukovodilac organa uprave može, izuzetno, ovlastiti i drugog državnog službenika tog organa uprave koji ispunjava uvjete iz stava 2. ovog člana da izvrši samo određene poslove inspekcijskog nadzora, odnosno da inspektoru pomogne u vršenju određenog nadzora o čemu se obavezno donosi pisano rješenje.

Član 119.

Inspekcija je samostalna u svom radu i poslove inspekcijskog nadzora vrši prema programu svog godišnjeg rada, a određene inspekcijske preglede može da izvrši i na zahtjev rukovodioca organa uprave.

Član 120.

Inspektor ima iskaznicu, kojom dokazuje svoje službeno svojstvo, identitet i ovlaštenja predviđena zakonom.

Federalni ministar pravde propisuje oblik i sadržaj iskaznice, a iskaznicu inspektoru izdaje rukovodilac organa uprave u čijoj je nadležnosti pojedina inspekcija.

Član 121.

Postupak inspekcijskog nadzora pokreće i vodi inspektor po službenoj dužnosti.

Svako fizičko i pravno lice ima pravo podnijeti zahtjev, ili inicijativu inspektoru da izvrši određeni inspekcijski nadzor i preduzme upravne mjere za koje je ovlašteno zakonom.

Po zahtjevu, odnosno inicijativi iz stava 2. ovog člana inspektor je obavezan izvršiti inspekcijski nadzor i preduzeti odgovarajuće mjere i o tome pisano obavijestiti podnosioca zahtjeva, odnosno inicijative u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva ili inicijative.

Član 122.

Svaki organ vlasti i pravno lice, odnosno druga institucija čiji rad podliježe inspekcijskom nadzoru, dužni su inspektoru omogućiti vršenje nadzora i davati mu potrebna obavještenja i podatke od značaja za vršenje tog nadzora.

Ako se inspektoru u vršenju inspekcijskog nadzora onemogućava vršenje pregleda, ili pruži fizički otpor, ili ako taj otpor osnovano očekuje, ili postoji ozbiljna prijetnja, inspektor može zatražiti pomoć od nadležne policije, a policija je obavezna pružiti potrebnu zaštitu i omogućiti inspektoru da izvrši inspekcijski nadzor u skladu sa zakonom.

Član 123.

U vršenju inspekcijskog nadzora inspektor ima pravo i obavezu neposredno pregledati poslovne prostorije i druge objekte, proces rada, proizvode i drugu robu, isprave i druge dokumente, kao i vršiti druge radnje u skladu sa svrhom inspekcijskog nadzora (utvrđivanje identiteta osoba, saslušavanje, uzimanje uzoraka radi analize i sl.).

U vršenju inspekcijskog nadzora inspektor je obavezan postupati tako da se ne otkriju podaci koji prema zakonu i drugom propisu predstavljaju službenu, ili drugu vrstu tajne.

Član 124.

O svakom inspekcijskom nadzoru inspektor je obavezan sastaviti zapisnik i u njemu navesti činjenično stanje utvrđeno inspekcijskim nadzorom.

Zapisnik se sastavlja prema pravilima upravnog postupka, a jedan primjerak dostavlja se odgovornom licu u organu, odnosno pravnom licu kod kojeg je vršen inspekcijski nadzor.

Član 125.

Kada se u vršenju inspekcijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen zakon, ili drugi propis čije izvršenje nadzire, inspektor ima ovlaštenja i obavezu da naloži sljedeće upravne i druge mjere:

- 1) naredi da se utvrđeni nedostaci i nepravilnosti otklone u određenom roku;
- 2) naredi preduzimanje odgovarajućih upravnih radnji koje su pravno lice, kao i pravno lice sa javnim ovlaštenjima, odnosno organ uprave i upravna organizacija obavezni da preduzmu;
- 3) zabrani preduzimanje radnji koje smatra da su u suprotnosti sa zakonom, ili drugim propisom nad čijim provođenjem vrši nadzor;
- 4) izrekne i naplati novčanu kaznu na licu mjesta, ako je za to zakonom ovlašten o čemu se izdaje pisana potvrda;
- 5) podnese zahtjev za pokretanje disciplinske odgovornosti, odnosno prekršaja, ili privrednog prijestupa, odnosno krivičnu prijavu za krivično djelo, ako su povredom zakona, ili drugog propisa učinjeni ti prijestupi, ili krivično djelo;
- 6) preduzme i druge upravne mjere i radnje za koje je posebnim zakonom i drugim propisom ovlašten.

Član 126.

Upravne i druge mjere iz tač. od 1. do 3. i tačke 5. člana 125., kao i preventivne mjere iz člana 130. ovog Zakona inspektor naređuje donošenjem pisanog rješenja. Osnov za donošenje rješenja predstavlja činjenično stanje navedeno u zapisniku iz odredbe člana 124. ovog Zakona.

Na rješenje iz stava 1. ovog člana odgovorno lice kod kojeg je izvršen inspekcijski nadzor ima pravo izjaviti žalbu nadležnom organu u roku od osam dana od dana prijema rješenja, ako posebnim zakonom nije određen drugi rok. Žalba se izjavljuje sljedećim organima i to:

- 1) ako je rješenje donio federalni inspektor žalba se izjavljuje federalnom ministru čiji je inspektor donio rješenje;
- 2) ako je rješenje donio kantonalni inspektor, a odnosi se na primjenu federalnog zakona, žalba se izjavljuje nadležnom federalnom inspektoru, a ako se rješenje odnosi na primjenu kantonalnog zakona, žalba se izjavljuje kantonalnom ministru čiji je inspektor donio rješenje;
- 3) ako je rješenje donio općinski, ili gradski inspektor, a odnosi se na primjenu federalnog zakona, žalba se izjavljuje nadležnom federalnom inspektoru, a ako se rješenje odnosi na primjenu kantonalnog zakona, žalba se izjavljuje nadležnom kantonalnom inspektoru, a ako se rješenje odnosi na primjenu općinskog, odnosno gradskog

propisa, žalba se izjavljuje općinskom, odnosno gradskom organu određenom statutom, ili propisom općinskog, odnosno gradskog vijeća.

Rješenje po žalbi mora se donijeti najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema žalbe.

Rješenje doneseno po žalbi iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda u skladu sa zakonom.

Član 127.

Pravno lice sa javnim ovlaštenjima, odnosno organ uprave i upravna organizacija kod kojih je izvršen inspekcijski nadzor, obavezni su postupiti po rješenju inspektora iz člana 126. ovog Zakona.

Član 128.

Inspektor je obavezan pratiti provedbu upravnih mjera koje je naložio rješenjem, pa ako utvrdi da se naredene mjere ne provode na način i u roku kako je rješenjem određeno, obavezan je podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, kao i preduzeti druge mjere za koje je zakonom ovlašten.

Ako inspektor ne može osigurati provedbu upravnih mjera u smislu stava 1. ovog člana, obavezan je o tome, bez odlaganja, pisano obavijestiti rukovodioca organa uprave kojem pripada taj inspektor, koji je obavezan podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, ako to nije učinio inspektor i preduzeti druge mjere radi osiguranja provedbe naloženih mjera.

Član 129.

Inspektor može privremeno oduzeti dokumente i predmete koji u disciplinskom, odnosno prekršajnom, ili sudskom postupku mogu poslužiti kao dokaz o čemu je dužan izdati pisanu potvrdu.

Član 130.

Inspektor je dužan preduzimati i odgovarajuće preventivne aktivnosti u cilju sprečavanja nastupanja štetnih posljedica zbog nedostataka i nepravilnosti u provedbi zakona i drugih propisa čije izvršenje nadzire i u tom cilju ima pravo upozoriti fizička i pravna lica na obaveze iz propisa, ukazati na štetne posljedice koje mogu nastati i predložiti mjere za otklanjanje njihovih uzroka i druge mjere za koje cijeni da su potrebne, a fizička i pravna lica su dužna postupiti po datim preventivnim mjerama inspektora.

Preventivne mjere iz stava 1. ovog člana naređuju se rješenjem.

Član 131.

O svim izvršenim inspekcijskim pregledima i preduzetim upravnim mjerama iz čl. 125. i 130. ovog Zakona inspektor je dužan voditi evidenciju.

Federalni ministri, svaki u oblasti iz svoje nadležnosti, propisuju sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 1. ovog člana.

Član 132.

Inspekcija je dužna najmanje jednom godišnje podnijeti pisani izvještaj o izvršenim inspekcijskim pregledima, o nađenom stanju, pojavama i problemima i o preduzetim mjerama, sa prijedlogom mjera koje bi trebalo preduzeti za otklanjanje utvrđenog nezakonitog ponašanja. U izvještaju se obavezno moraju obraditi vidovi i načini kršenja zakona i drugih propisa, nedostaci u propisima i predložiti u kojem bi pravcu trebalo mijenjati pojedina zakonska rješenja.

Izvještaj iz stava 1. ovog člana podnosi se sljedećim organima i to:

- 1) federalna inspekcija izvještaj podnosi Vladi Federacije i Parlamentu Federacije;
- 2) kantonalna inspekcija izvještaj podnosi vladi kantona i skupštini kantona;
- 3) općinska, odnosno gradska inspekcija izvještaj podnosi općinskom načelniku, odnosno gradonačelniku i općinskom, odnosno gradskom vijeću.

2. Odnos federalne inspekcije prema kantonalnoj i općinskoj inspekciji

Član 133.

Federalna inspekcija saraduje sa kantonalnom inspekcijom i pruža joj potrebnu stručnu pomoć u svim pitanjima od zajedničkog interesa.

Saradnja i stručna pomoć iz stava 1. ovog člana obavezno se ostvaruje u onim pitanjima u kojima je federalnim zakonom predviđeno da određene poslove inspeksijskog nadzora na provođenju federalnog zakona vrši kantonalna inspekcija.

U slučajevima iz stava 2. ovog člana federalna inspekcija ima pravo kantonalnoj inspekciji davati naloge, upute i instrukcije o načinu vršenja inspeksijskog nadzora, a kantonalna inspekcija dužna je postupiti po zahtjevima federalne inspekcije i obavijestiti je o preduzetim mjerama.

Član 134.

Ako federalna inspekcija utvrdi da kantonalna inspekcija ne vrši, ili nepravilno vrši inspeksijski nadzor iz stava 2. član 133. ovog Zakona, u tom slučaju federalna inspekcija obavezna je sa tim upoznati vladu kantona i tražiti preduzimanje odgovarajućih mjera kako bi kantonalna inspekcija vršila taj nadzor, a do početka rada kantonalne inspekcije, taj inspeksijski nadzor vršit će federalna inspekcija.

Troškovi nastali vršenjem inspeksijskog nadzora od federalne inspekcije iz stava 1. ovog člana padaju na teret kantonalnog organa uprave u čiju nadležnost spada taj inspeksijski nadzor.

Član 135.

Odredbe čl. 133. i 134. ovog Zakona analogno se primjenjuju i na odnose federalne inspekcije prema općinskoj, odnosno gradskoj inspekciji u slučajevima kada je federalnim zakonom općinska, odnosno gradska inspekcija ovlaštena da vrši određene poslove inspeksijskog nadzora nad provođenjem federalnog zakona.

Član 136.

Odredbe čl. 133. i 134. ovog Zakona analogno se primjenjuju i na odnose kantonalne inspekcije prema općinskoj, odnosno gradskoj inspekciji, a posebno u pitanjima u kojima je općinska, odnosno gradska inspekcija kantonalnim zakonom ovlaštena da vrši određene poslove inspeksijskog nadzora nad provođenjem kantonalnog zakona.

3. Federalna upravna inspekcija

Član 137.

Poslove upravne inspekcije nad izvršavanjem ovog Zakona i federalnih zakona, koji se odnose na radne odnose državnih službenika i namještenika u organima uprave i upravnim organizacijama, upravni postupak i posebne upravne postupke uređene federalnim propisima i kancelarijsko poslovanje u organima uprave i upravnim organizacijama i pravnim licima sa javnim ovlaštenjima vrši Federalno ministarstvo pravde.

U vršenju inspeksijskog nadzora federalni upravni inspektor postupi u skladu sa odredbama čl. od 117. do 143. ovog Zakona.

Član 138.

Poslove upravne inspekcije iz člana 137. ovog Zakona neposredno vrše federalni upravni inspektori.

Za federalnog upravnog inspektora može se postaviti diplomirani pravnik koji ima položen neki od ispita predviđenih u odredbi stava 2. člana 118. ovog Zakona i najmanje tri godine radnog staža na najstrožijim upravno-pravnim poslovima, ili upravnom rješavanju poslije položenog navedenog ispita.

Član 139.

Federalni upravni inspektor inspekcijskim nadzorom utvrđuje činjenice koje se odnose na sljedeća pitanja:

- 1) poštovanja pravila upravnog postupka prilikom rješavanja zahtjeva građana i pravnih lica u prvostepenom i drugostepenom upravnom postupku;
- 2) primjene propisa o državnoj upravi koji se odnose na organizaciju i način rada organa uprave i upravnih organizacija (pravilnik o unutrašnjoj organizaciji);
- 3) primjene propisa o radnim odnosima prilikom ostvarivanja prava državnih službenika i namještenika iz radnog odnosa u organima uprave i upravnim organizacijama, kao i primjena propisa u pogledu ispunjavanja uvjeta školske spreme i drugih uvjeta službenih lica koja rade na poslovima upravnog rješavanja u pravnim licima sa javnim ovlaštenjima;
- 4) rješavanja upravnih stvari u prvostepenom i drugostepenom upravnom postupku u propisanim rokovima;
- 5) pravilnosti primjene pravila postupka koja su uređena Zakonom o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99);
- 6) načina prikupljanja dokaza u upravnom postupku, a posebno dokaza koji prema zakonu treba da se pribavljaju po službenoj dužnosti;
- 7) načina provedbe administrativnog izvršenja;
- 8) pružanja pravne pomoći građanima i pravnim licima u upravnim postupcima;
- 9) vođenja propisane evidencije za prvostepeni i drugostepeni upravni postupak;
- 10) primjene propisa o kancelarijskom poslovanju.

Inspekcijski nadzor iz stava 1. ovog člana federalni upravni inspektori vrše u federalnim, kantonalnim, gradskim i općinskim organima uprave i upravnim organizacijama i pravnim licima sa javnim ovlaštenjima kojima su ta ovlaštenja povjerena federalnim zakonom.

Član 140.

Federalni upravni inspektor dužan je primjerak zapisnika o izvršenom inspekcijskom nadzoru dostaviti rukovodiocu organa uprave i upravne organizacije, a u gradu i općini gradonačelniku, odnosno općinskom načelniku, odnosno rukovodiocu pravnog lica sa javnim ovlaštenjima.

Prema potrebi, federalni upravni inspektor može i Vladu Federacije upoznati sa nađenim stanjem, odnosno vladu kantona, a u općini općinskog načelnika, odnosno u gradu gradonačelnika i predložiti preduzimanje odgovarajućih mjera.

Član 141.

Protiv rješenja federalnog upravnog inspektora donesenog na osnovu stava 1. člana 126. ovog Zakona rukovodilac organa uprave, odnosno upravne organizacije, kao i gradonačelnik i općinski načelnik i pravno lice sa javnim ovlaštenjima, mogu u roku od osam dana od dana prijema rješenja izjaviti žalbu federalnom ministru pravde.

Žalba na rješenje iz stava 1. ovog člana odlaže izvršenje rješenja.

Rješenje doneseno po žalbi je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor kod Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 142.

Ako federalni upravni inspektor utvrdi da se povredama federalnih zakona i drugih federalnih propisa građanima i pravnim licima onemogućava ostvarivanje njihovih prava i pravnih interesa u propisanim rokovima, ili na bilo koji drugi način ometa ostvarivanje tih prava (član 74. stav 1.), federalni upravni inspektor obavezan je pisano, bez odlaganja sa tim upoznati Vladu Federacije, odnosno vladu kantona, a u općini, odnosno gradu općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika i ukazati na posljedice koje su iz takvog stanja nastupile, ili bi mogle nastupiti i zatražiti da ti organi preduzmu odgovarajuće mjere iz okvira svoje nadležnosti u cilju otklanjanja nepravilnosti na koje ukazu federalni upravni inspektori.

Član 143.

Gradani, pravna lica, kao i državni službenici i namještenici imaju pravo, radi zaštite svojih prava utvrđenih ovim i drugim federalnim zakonima i drugim federalnim propisima, obraćati se usmeno ili pisano federalnoj upravnoj inspekciji u svim slučajevima kada im se na bilo koji način otežava, ili onemogućava da brzo i jednostavno ostvaruju svoja prava i pravne interese, ili da izvršavaju svoje obaveze kod organa uprave, ili upravne organizacije, odnosno pravnog lica sa javnim ovlaštenjima, a naročito:

- 1) ako im se u zakonom propisanom roku ne rješavaju zahtjevi i žalbe u upravnom postupku, odnosno u postupku iz radnih odnosa;
- 2) ako se od njih traži da u upravnom postupku dokazuju činjenice uvjerenjima i drugim javnim ispravama koje je po službenoj dužnosti, u skladu sa ovim ili drugim zakonom, obavezan pribavljati državni službenik koji vodi upravni postupak;
- 3) ako im se ne izvršavaju upravni akti doneseni radi ostvarivanja prava i pravnih interesa u upravnom postupku;
- 4) ako im se ne pruža pravna pomoć u ostvarivanju prava i pravnih interesa i izvršavanju obaveza u upravnom postupku.

Federalni upravni inspektor obavezan je odmah postupiti po zahtjevu iz stava 1. ovog člana na način utvrđen u odredbi člana 121. stav 3. ovog Zakona.

4. Kantonalna upravna inspekcija

Član 144.

Kantonalna upravna inspekcija organizira se za vršenje inspeksijskog nadzora u kantonalnim, općinskim i gradskim organima uprave i upravnim organizacijama i pravnim licima sa javnim ovlaštenjima i to u odnosu na sljedeća pitanja:

- 1) u općinskim i gradskim organima uprave i upravnim organizacijama vrši inspekciju u odnosu na pitanja iz odredbe stava 1. člana 139. ovog Zakona, koja su regulirana federalnim propisima;
- 2) u kantonalnim, općinskim i gradskim organima uprave i upravnim organizacijama vrši inspekciju u odnosu na pitanja iz odredbe stava 1. člana 139. ovog Zakona, koja su regulirana kantonalnim zakonom i drugim kantonalnim propisom;

3) u pravnim licima sa javnim ovlaštenjima kojima su javna ovlaštenja povjerena kantonalnim zakonom u odnosu na pitanja iz stava 1. člana 139. ovog Zakona, koja su regulirana federalnim i kantonalnim propisima.

U vršenju inspeksijskog nadzora iz stava 1. ovog člana kantonalna upravna inspekcija postupa u skladu sa odredbama čl. od 117. do 143. ovog Zakona.

XIII. KANCELARIJSKO I ARHIVSKO POSLOVANJE

Član 145.

Organi uprave i upravne organizacije, kao i pravna lica sa javnim ovlaštenjima i javna preduzeća i javne ustanove dužni su voditi kancelarijsko i arhivsko poslovanje u poslovima iz svoje nadležnosti.

Kancelarijsko poslovanje obuhvata evidenciju o svim predmetima koji se odnose na upravno rješavanje u prvostepenom i drugostepenom upravnom postupku i evidenciju o predmetima i drugim aktima koji se rješavaju u okviru vršenja stručnih i drugih poslova iz nadležnosti organa, organizacija i pravnih lica iz stava 1. ovog člana.

Kancelarijsko poslovanje iz stava 2. ovog člana vodi se na način utvrđen u propisu koji se donosi na osnovu člana 153. ovog Zakona, a arhivsko poslovanje vodi se na način utvrđen posebnim federalnim propisima koji se odnose na arhivsko poslovanje organa uprave, upravnih organizacija i pravnih lica.

Odredbe ovog člana odnose se i na kancelarijsko i arhivsko poslovanje organa zakonodavne i izvršne vlasti i njihovih stručnih i drugih službi i tijela.

Član 146.

Organi uprave i upravne organizacije koji po bilo kom osnovu prestaju raditi, dužni su službena akta, spise i drugu dokumentaciju predati organu uprave, ili upravnoj organizaciji koji preuzimaju poslove ukinutog organa, odnosno organizacije.

Primopredaja akata, spisa i dokumentacije iz stava 1. ovog člana vrši se na način uređen u propisu koji na osnovu člana 153. ovog Zakona donosi federalni ministar pravde.

XIV. PRIMJENJIVANJE ODREDABA OVOG ZAKONA NA DRUGE ORGANE I SLUŽBE

Član 147.

Odredbe ovog Zakona, koje se odnose na unutrašnju organizaciju organa uprave, status i ovlaštenja rukovodioca organa uprave, rukovodeće državne službenike, radne odnose i sredstva za rad organa uprave, shodno se primjenjuju i na stručne i druge službe organa izvršne vlasti, organa zakonodavne vlasti, ombudsmene, organa sudske vlasti, tužilaštva, pravobranilaštva, ustanove za izvršenje krivičnih sankcija, zatvore i organe za prekršaje Federacije, kantona, grada i općine, ako posebnim zakonom ili drugim propisom nije drugačije određeno.

XV. NADZOR NAD PRIMJENOM OVOG ZAKONA

Član 148.

Nadzor nad primjenom ovog Zakona u federalnim, kantonalnim, gradskim i općinskim organima uprave i upravnim organizacijama i pravnim licima sa javnim ovlaštenjima i preduzimanje odgovarajućih mjera za njegovu pravilnu primjenu vrši Federalno ministarstvo pravde, a u odnosu na sredstva za rad organa uprave i upravnih organizacija nadzor vrši Federalno ministarstvo finansija za federalne organe uprave i upravne organizacije, a kantonalno ministarstvo nadležno za finansije za kantonalne organe uprave i upravne organizacije, dok općinski, odnosno gradski organ uprave nadležan za finansije, nadzor vrši za općinske, odnosno gradske organe uprave i upravne organizacije.

XVI. KAZNENE ODREDBE

Član 149.

Novčanom kaznom u iznosu od 3.000 KM do 20.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice sa javnim ovlaštenjima, kao i druga pravna lica ako:

- 1) ne postupi po nalogu organa uprave (član 28. stav 2.);
- 2) na zahtjev nadležnog organa uprave ne dostavlja izvještaje, podatke i informacije iz oblasti koji se odnose na javna ovlaštenja (član 30. stav 2.);
- 3) onemogućava, ili na bilo koji drugi način ometa ostvarivanje prava i pravnih interesa građana, ili pravnih lica, ili zahtjeve građana i pravnih lica ne rješava u propisanim rokovima (član 74. i član 76. stav 1. u vezi sa članom 80. stav 2.);
- 4) građanima ne pruža potrebnu pravnu pomoć i ne daje odgovarajuća objašnjenja o načinu ostvarivanja njihovih prava i obaveza (član 75. u vezi sa članom 80. stav 2.);
- 5) od građana traži nepotrebne i suvišne dokaze, ili traži dokaze o kojima se vodi službena evidencija (član 77. stav 1. u vezi sa članom 80. stav 2.);
- 6) na zahtjev građana ne izda uvjerenja o činjenicama o kojima vodi službenu evidenciju (član 79. u vezi sa članom 80. stav 2.);
- 7) na zahtjev organa uprave i upravne organizacije ne dostavlja podatke, informacije i drugu dokumentaciju (član 104. stav 2.);
- 8) inspektor onemogućava vršenje inspekcijuskog nadzora, ili pruži fizički otpor, ili ne daje potrebna obavještenja i podatke od značaja za vršenje nadzora (član 122.);
- 9) ne postupi po rješenju inspektora (član 127.), ili po rješenju inspektora kojim su naredene preventivne mjere (član 130.);
- 10) ne vodi kancelarijsko i arhivsko poslovanje na propisan način (član 145.).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 300 KM do 2.000 KM i odgovorno lice u pravnom licu iz stava 1. ovog člana.

Član 150.

Novčanom kaznom u iznosu od 300 KM do 2.000 KM kaznit će se za prekršaj odgovorno lice u organu uprave i upravnoj organizaciji ako:

- 1) ne preduzima predviđene mjere (član 28. stav 1.);
- 2) ovlasti državnog službenika da donosi rješenja i druga pojedinačna akta bez donošenja posebnog pisanog rješenja (član 70. stav 3.);
- 3) zahtjeve građana ne rješava u propisanim rokovima (član 74.);
- 4) građanima ne pruža potrebnu pravnu pomoć i ne daje odgovarajuća objašnjenja i upute za ostvarivanje njihovih prava i obaveza (član 75.);
- 5) od građana traži nepotrebne i suvišne dokaze, ili traži dokaze koji se prema zakonu moraju pribavljati po službenoj dužnosti, ili ako na bilo koji drugi način odugovlači sa rješavanjem zahtjeva građana (član 76. stav 1.);
- 6) ne postupi po predstavkama i pritužbama građana (član 76. stav 2.);

7) od građana traži pribavljanje uvjerenja i drugih isprava o činjenicama iz službenih evidencija (član 77. stav 1.);

8) na zahtjev građana ne izda uvjerenja o činjenicama iz službenih evidencija (član 79.);

9) na zahtjev federalnog organa uprave ne dostavi podatke, spise, dokumentaciju i obavještenja o izvršenim poslovima (član 84.);

10) na zahtjev kantonalnog organa uprave ne dostavi određene podatke i obavještenja (član 87. stav 2.);

11) onemogućava ombudsmenu ispitivanje njihove djelatnosti, odnosno djelatnosti državnih službenika i namještenika, ili ne osigura sva službena dokumenta, uključujući i tajna, kao i upravne spise i osigura saradnju svakog državnog službenika, ili onemogućiti prisustvo ombudsmena pri rješavanju stvari u upravnom postupku (član 101.);

12) na zahtjev pravnih lica iz oblasti štampe i drugih sredstava javnog informiranja ne pruži obavještenja i ne da podatke o pojedinim pitanjima iz svoje nadležnosti (član 104. stav 1.);

13) onemogućava inspekcijски nadzor, ili ne da potrebne podatke i obavještenja, ili inspektor pruži fizički otpor ili prijetnje (član 122.);

14) ne postupi po rješenju inspektora (član 127.), ili po preventivnim mjerama koje daje inspektor (član 130.);

15) ne vodi kancelarijsko i arhivsko poslovanje na propisani način (član 145.).

Odgovornim licem u organu uprave i upravnoj organizaciji, u smislu stava 1. ovog člana, smatra se rukovodilac organa uprave i upravne organizacije, inspektor, općinski načelnik, odnosno gradonačelnik, kao i državni službenik koji je zadužen da neposredno obavi određeni posao, a nije ga obavio, ili je izvršio radnju suprotno datoj obavezi.

XVII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 151.

Federalni, kantonalni, općinski i gradski organi uprave i upravne organizacije organizirat će se u skladu sa ovim Zakonom u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 152.

Rukovodioci federalnih organa uprave koji su ovim Zakonom ovlaštene za donošenje podzakonskih propisa za provođenje pojedinih odredaba ovog Zakona donijet će te propise u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 153.

Federalni ministar pravde propisat će sadržaj i način vođenja kancelarijskog poslovanja u federalnim, kantonalnim, općinskim i gradskim organima uprave i upravnim organizacijama, te u zakonodavnim i izvršnim organima vlasti i njihovim stručnim i drugim službama i tijelima, kao i pravnim licima sa javnim ovlaštenjima i drugim pravnim licima javnog karaktera i postupak sa arhivskim predmetima u tim organima, organizacijama i pravnim licima, kao i postupak primopredaje službenih akata, spisa i druge službene dokumentacije, između ukinutih, odnosno novoosnovanih federalnih organa uprave, kantonalnih, općinskih, odnosno upravnih organizacija.

Propisi iz stava 1. ovog člana donijet će se u roku od deset mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 154.

Kanton, općina i grad dužni su svoje propise o upravi uskladiti sa odredbama ovog Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 155.

Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje da važi Zakon o upravi u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 28/97 i 26/02).

Član 156.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Slavko Matić, s.r.

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Muhamed Ibrahimović, s.r.